

תק' תשע"ב-2012

תקנות הטיס (נוהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם),
תשל"ז-1977(**)(*)

בתוקף סמכותי לפי סעיף 30 לחוק הטיס, 1927, ולאחר שהובאו
לידיעת ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק ראשון: הגדרות

1. בתקנות אלה:
"מטוס" – כלי טיס הכבד מן האויר, המונע על ידי מנוע והנתמך
בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה;

הגדרות

תק' תשע"ב-2012

(*) פורסמו ק"ת תשל"ז מס' 3706 מיום 8.5.1977 עמ' 1576.
תוקנו ק"ת תשל"ט מס' 4010 מיום 31.7.1979 עמ' 1667.
ק"ת תשמ"מ מס' 4113 מיום 22.4.1980 עמ' 1398.
ק"ת תשמ"ג מס' 4513 מיום 24.7.1983 עמ' 1734.
ת"ט ק"ת תשמ"ד מס' 4547 מיום 24.10.1983 עמ' 330.
ק"ת תשמ"ה מס' 4846 מיום 4.8.1985 עמ' 1806.
ק"ת תשמ"ח מס' 5108 מיום 19.5.1988 עמ' 826 – תק' (מס' 2) תשמ"ח-1988.
ק"ת תשמ"ט מס' 5219 מיום 21.9.1989 עמ' 1436 – תק' (מס' 3) תשמ"ט-1989.
ק"ת תשנ"ו מס' 5760 מיום 11.6.1996 עמ' 1000 – תק' תשנ"ו-1996; תחילתן 15 ימים
מיום פרסומן.
ק"ת תשס"א מס' 6081 מיום 25.1.2001 עמ' 329 – תק' (הוראת שעה) תשס"א-2001;
מתייחסת לחידוש תוקפה של תעודת כושר טיסה של כלי טיס, בימים שבין 17.1.2001
לבין 7.2.2001.
ק"ת תשע"א מס' 6935 מיום 27.10.2010 עמ' 86 – תק' תשע"א-2010; ראה להלן בעמ'
1/538 הוראת מעבר.
ק"ת תשע"ב מס' 7098 מיום 7.3.2012 עמ' 854 – תק' תשע"ב-2012; תחילתן 30 ימים
מיום פרסומן.

(*) – בכל מקום –

- (1) במקום "אווירון" יבוא "מטוס" ובמקום "אווירונים" יבוא "מטוסים";
- (2) במקום "א.פ.א." יבוא "אפ"א";
- (3) במקום "בטופס ובאופן" יבוא "באופן ובצורה";
- (4) במקום "דרישות כושר אוירי" יבוא "דרישות כללי כושר אוירי";
- (5) במקום "פנקס" יבוא "פנקס הרישום";
- (6) במקום "פרופלר" או "פרופלור" יבוא "מדחף" ובמקום "פרופלרים" יבוא
"מדחפים";
- (7) במקום "רוטורקפט" יבוא "כלי טיס רוטורי";
- (8) במקום "תקנות רישום כלי טיס" או "תקנות רישום כלי הטיס" יבוא "תקנות
הרישום".

ק"ת תשע"ז מס' 7827 מיום 18.6.2017 עמ' 1231 – תק' תשע"ז-2017.

- "מטוס זעיר" – מטוס חד-מושבי שמשקלו המרבי המותר להמראה אינו עולה על 390 ק"ג או מטוס דו-מושבי שמשקלו המרבי המותר להמראה אינו עולה על 600 ק"ג, או אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני מים – עד 650 ק"ג, והמסוגל להסיע עד שני בני אדם לרבות הטייס;
- "אישור כשירות לטיסה" – (נמחקה);
- "אפ"א" (אישור פריט אווירונאוטי) – אישור של המנהל כי פריט מתאים לשימוש תעופתי, כאמור בפרק הארבעה עשר;
- "בדיקה כוללת של מצב ותפעול" – בדיקה שמטרתה לוודא את תקינותו הטכנית של כלי הטיס וכושר כל מערכותיו לפעול כהלכה; בדיקה זו כוללת: ניקוי של כלי הטיס ומנועיו; פתיחת פתחי הבקורת; בדיקות שמטרתן לוודא את תקינות מצבו ושלמותו של כלי הטיס ושל מנועיו ומערכותיו; בדיקות שמטרתן לוודא שרכיבי כלי הטיס ואבזריו מותקנים, מחוזקים ומווסתים כהלכה; בדיקות שמטרתן לוודא שכל מערכות כלי הטיס פועלות כראוי;
- "בלון" – כלי טיס קל מהאוויר שאינו מונע על ידי מנוע;
- "גלישון" – (נמחקה);
- "דאון" – כלי טיס הכבד מן האויר, הנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה ואשר טיסתו אינה תלויה באופן בלעדי במנוע;
- "הוראות כושר אוירי" – הוראות כושר אוירי שהוציא המנהל לפי תקנה 120;

תק' (מס' 3)
 תשמ"ט-1989
 תק' תשנ"ו-1996
 תק' תשע"א-2010
 תק' תשע"ב-2012

תק' תשע"ב-2012

תק' תשע"ב-2012

תק' תשע"ז-2017

תק' תשע"ב-2012

- 1983-ג תש"מ-ג תק' תשמ"ג-ג; "הוראות כלליות לתפעול ולטיסה" – הוראות תקנות ההפעלה;
- 2012-ב תשע"ב-ב תק' תשע"ב-ב; "המנהל" – (נמחקה);
- "כלי טיס" – כלי או מיתקן המיועד או המשמש לטיסה באוויר, למעט כלי טיס זעירים (כגון טיסנים וצעצועים) זולת אם קבע השר כי תקנות אלה יחולו על כלי טיס זעירים או סוג כלי טיס המסכנים את בטיחות הטיסה;
- 2017-ז תשע"ז-ז תק' תשע"ז-ז; "כלי טיס בלתי מאויש" – כלי טיס המופעל בלא טייס בתוכו;
- 2017-ז תשע"ז-ז תק' תשע"ז-ז (Remotely Piloted Aircraft (RPA) – כלי טיס מוטס מרחוק – Remotely Piloted Aircraft (RPA)) – כלי טיס בלתי מאויש המוטס מרחוק מתחנת הטסה מרוחקת (Remote Pilot Station (RPS));
- 2012-ב תשע"ב-ב תק' תשע"ב-ב; "כלי טיס רוטורי" – כלי טיס הכבד מן האוויר והנתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף מסתובבת;
- 2012-ב תשע"ב-ב תק' תשע"ב-ב; "כללי כושר אווירי" – הוראות תקנות אלה וכן –
- (1) לגבי דאון – ההוראות הכלולות במפרטי הרישוי לדאונים (CS-22) של הסוכנות האירופית לבטיחות התעופה (EASA), המופקדים לעיון הציבור אצל המנהל;
- (2) לגבי מטוס זעיר – פרק "S" או התקן המוסכם כמשמעותו בתקנה 94א;
- 2017-ז תשע"ז-ז תק' תשע"ז-ז; (א2) לגבי בלון קשור מאויש – ההוראות הכלולות במפרטי הרישוי לבלונים קשורים מאוישים (CS-31TGB) של הסוכנות האירופית לבטיחות התעופה (EASA), המופקדים לעיון הציבור אצל המנהל;
- 2017-ז תשע"ז-ז תק' תשע"ז-ז; (3) לגבי מטוס שאינו מטוס זעיר וכן לגבי כלי טיס רוטורי, בלון חופשי מאויש, מנוע או מדחף – ההוראות הכלולות בחלקים 23 עד 35 לפ.א.ר., וכן ההגדרות המתאימות בחלק 1 לפ.א.ר., המופקדות לעיון הציבור אצל המנהל, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בתוספת ובשינוי זה שעל אף האמור בתקנת פ.א.ר. 23.3, הקטגוריה "רגיל" תוגבל לגבי מטוס עם תצורת מושבים, מלבד מושב טייס, של שלושה עשר מושבים או פחות;
- 2017-ז תשע"ז-ז תק' תשע"ז-ז; (4) לגבי כטמ"מ שהוא מטוס או כלי טיס רוטורי או מערכת כטמ"מ כאמור – ההוראות הכלולות בתקני נאט"ו STANAG 4671, STANAG 4702, STANAG 4703, המופקדים לעיון הציבור אצל המנהל;

תק' תשע"ז-2017	(5) לגבי כלי טיס מסוג מיוחד, לרבות מנוע ומדחף המותקן עליו – כללי כושר אווירי שהורה עליהם המנהל לפי תקנה 1א;
תק' תשע"ב-2012	"כללי רמת רעש" – כללים לגבי תקני רמת רעש, מדידתו והערכתו כפי שנקבעו בתקנות הטיס (רעש כלי טיס), תשל"ז-1977;
תק' תשע"ב-2012	"מאושר" – מאושר בידי המנהל או מי שהוסמך מטעמו לאשר ביחס לעניין מסוים, לרבות לעניין מכשור, ציוד, נתונים וחריגות הטעונים אישור לפי תקנות אלה;
	"מדינת חוץ" – מדינה שאיננה מדינת ישראל;
תק' תשע"ב-2012	"מדינת הייצור" (State of Manufacture) – מדינה שהיא צד לאמנה ובעלת סמכות שיפוט כלפי הגורם האחראי להרכבתו הסופית של כלי הטיס;
תק' תשע"ב-2012	"מדינת התכן" (State of Design) – מדינה שהיא צד לאמנה ובעלת סמכות שיפוט כלפי הגורם האחראי לתיכון סוג (Type) כלי הטיס;
תק' תשע"ב-2012 תק' תשע"ז-2017	"מוצר" – כלי טיס, מנוע כלי טיס או מדחף, וכן מערכת כטמ"מ, אלא אם הוגדר אחרת בתקנות אלה;
תק' תשע"ב-2012	"מצנח ממונע" – (נמחקה);
	"מכון בדק" – מכון העוסק בתיקון, בשינוי, באחזקה ובשיפוץ כלי טיס, מנועי כלי טיס וציוד תעופתי, בשלמותם או בחלקם;
תק' תשע"ב-2012	"מנוע כלי טיס" – מנוע המספק כוח מניע לכלי טיס, לרבות אבזרים החיוניים לפעולת המנוע, למעט מדחף;
תק' תשע"ז-2017	"מערכת כטמ"מ" (Remotely Piloted Aircraft System) – מערכת הכוללת כטמ"מ, כל תחנת הטסה הקשורה אליו, מערכות הקשר והשליטה בו, וכל תת-מערכת אחרת המפורטת בתכן הסוג שלו;
תק' תשע"ז-2017	"סוג מיוחד" – סוג כלי טיס שלא נקבעו לגביו כללי כושר אווירי בפסקאות (1) עד (4) להגדרה "כללי כושר אווירי";
	"פ.א.ר." – תקנות התעופה הפדראליות של ארצות הברית של אמריקה שעותק מהן מופקד לעיון במינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה;
תק' תשע"ב-2012	"פנקס הרישום" – פנקס רישום של כלי הטיס בישראל המתנהל לפי תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), תשל"ד-1973;
תק' תשע"ב-2012	"מדחף" – מדחף של כלי טיס;

(המשך בעמ' 1/472)

5. המבקש תעודת סוג יראה למנהל כי במוצר שלגביו מוגשת הבקשה מתקיימות –

- (1) דרישות כללי כושר אירי וכללי רמת רעש התקפים ביום הגשת הבקשה בישראל – בגין מוצר המיוצר בישראל, או במדינת חוץ – בגין מוצר המיוצר בה, זולת אם קבע המנהל אחרת או אלא אם המבקש בחר או נדרש לפי תקנות אלה למלא אחר כללי כושר אירי וכללי רמת רעש, שייכנסו לתוקף בתאריך מאוחר יותר, או אלא אם נקבע אחרת בכללי רמת רעש שקבע שר התחבורה בתקנות;
- (2) דרישות ותנאים מיוחדים שקבעם המנהל.

6. (א) תקפה של בקשה לתעודת סוג של כלי טיס בקטגוריית "תובלה" יהא חמש שנים מיום הגשת הבקשה ותקפה של בקשה לתעודת סוג אחרת יהא שלוש שנים מיום הגשתה.

תוקף הבקשה

- (ב) הראה המבקש, בעת הגשת הבקשה, כי נדרשת תקופה ארוכה יותר מהאמורה בתקנת משנה (א) לשם תכנון המוצר, פיתוחו וניסויו, יהיה המנהל רשאי לקבוע לבקשתו תקופת תוקף ארוכה יותר.
- (ג) לא ניתנה למבקש תעודת סוג תוך המועדים האמורים בתקנות משנה (א) או (ב), או התברר כי אי אפשר יהיה לקבל תעודת סוג תוך אותם המועדים, יהא המבקש רשאי לעשות אחת מאלה –

- (1) להגיש בקשה חדשה לתעודת סוג ויחולו עליה כל הדרישות הנזכרות בתקנה 5;
- (2) לבקש הארכת תקפה של הבקשה המקורית ולמלא אחרי כללי כושר אירי הישימים והתקפים במועד שיקבע המבקש, ובלבד שלא יקדם למועד מתן תעודת הסוג המבוקשת במספר שנים העולה על מספר שנות תקפה של הבקשה המקורית.
- (ד) בחר המבקש למלא אחרי תיקון לכללי כושר אירי או לכללי רמת רעש שתחולתם אחרי מועד הגשת הבקשה לתעודת סוג, ימלא אחרי כל דרישה אחרת בכללי כושר אירי או בכללי רמת רעש הקשורה במישרין לאותו תיקון, כפי שהורה המנהל.

(המשך בעמ' 473)

7. הרוצה להכניס שינוי במוצר שעליו הגיש בקשה לתעודת סוג, יגיש שינויים המצריכים בקשה חדשה לתעודת סוג בשל הכנסת השינויים המפורטים להלן או מקצתם:
- (1) שינוי בתכן, תצורה, הספק, משקל או בהגבלות הספק מנועים או מהירותם, כאשר השינוי המבוקש הוא כה ניכר עד כי דרושה, לדעת המנהל, בדיקה יסודית של עמידה בדרישות המתאימות של כושר אוירי;
  - (2) שינוי במספר המנועים או הרוטורים של כלי הטיס;
  - (3) שינוי בעקרון הפעולה או ההנעה של מנוע כלי טיס, תק' תשע"ב-2012 המדחף או הרוטור שלו;
  - (4) שינוי בעקרון החלפת הפסיעה של המדחף או במספר הלהבים שלו. תק' תשע"ב-2012

8. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי", "תובלה", "יומם", "בלון חופשי מאויש", "בלון קשור מאויש" או "סוג מיוחד", למנוע כלי טיס או למדחף במקרים כלהלן:
- (1) נתקיימו לגבי המוצר כל אלה:

- (א) המבקש הגיש למנהל את תכן הסוג, דו"חות הניסוי וכל החישובים הדרושים כדי להראות כי המוצר עונה על הדרישות המתאימות של כללי כושר אוירי ושל כללי רמת רעש לכלי טיס;
- (ב) המנהל מצא, לאחר ביצוע הבדיקות הדרושות, כי תכן הסוג והמוצר עונים על הדרישות המתאימות של כושר אוירי ושל כללי רמת רעש לכלי טיס, או במקרה של אי-עמידה בדרישה מסוימת מדרישות כללי כושר אוירי, קיימים אמצעים המבטיחים רמות שוות ערך של בטיחות;
- (ג) לגבי כלי טיס – אין בו כל תכונה או איפיון העלולים לפגוע בבטיחותו כשמשמשים בו בקטגוריה בה הוגשה הבקשה לתעודת הסוג.

- (2) המוצר הוא כלי טיס מעודפי צבא הגנה לישראל (להלן – צה"ל) או מעודפי צבא של מדינת חוץ ועונה על דרישות תקנה 12.

- תעודת סוג לדאון 9. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג לדאון אם נתקיימו כל אלה:
- (1) המבקש הגיש למנהל את תכן הסוג, דו"חות הניסוי והחישובים הדרושים כדי להראות כי הדאון עונה על הדרישות המתאימות של כושר אירי;
  - (2) המנהל מצא, כי –
    - (א) הדאון עונה על כללי כושר אירי המתאימים לדאונים והישימים לתכן הסוג של אותו הדאון;
    - (ב) אין בדאון כל תכונה או איפיון העלולים לפגוע בבטיחותו.
- 9א. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג למטוס זעיר שיוצר בישראל או שיובא אליה אם נתקיים אחד מאלה:
- (1) המבקש הגיש למנהל את תכן הסוג, דו"חות הניסוי וכל המסמכים הדרושים להוכחה כי המטוס הזעיר, לגביו מבוקשת התעודה, עונה על הדרישות הטכניות המפורטות בפרק 5, בשינויים האלה:
    - (א) סעיף 7 – לא יחול.
    - (ב) בסעיף 65, במקום "ארבע דקות" יבוא "שלוש דקות".
    - (ג) בסעיף 1303, בסופו יבוא:

"(3) מצפן מגנטי".
- (א1) אם המשקל המרבי המותר להמראה של המטוס הזעיר שלגביו מבוקשת תעודת סוג עולה על 454 ק"ג – המבקש הגיש למנהל את תכן הסוג, דוחות הניסוי וכל המסמכים הדרושים להוכחה כי המטוס הזעיר כאמור עונה על הדרישות הטכניות המפורטות בפרק S, למעט האמורות בפסקה (1) ולמעט תקנות S2(a)(1) ו-S2(a)(3);
- (2) המבקש הוכיח להנחת דעתו של המנהל, כי המטוס הזעיר צבר נסיון בהפעלה רגילה, בין בידי טייסים רבים, בין בידי טיס אחד או כי במטוסים רבים מאותו דגם נצבר נסיון שדי בו להראות שהושגה בו בטיחות גבוהה בתקופות ההפעלה כאמור;
  - (3) (נמחקה).
- 9ב. ו-9ג. (בוטלו).

תעודת סוג
למטוס זעיר
תק' (מס' 2)
תשמ"ח-1988
תק' (מס' 3)
תשמ"ט-1989
תק' תשע"ב-2012
תשע"ב-2012

תק'
תשע"א-2010

תק'
תשע"ב-2012

תק' (מס' 3)
תשמ"ט-1989

תק'
תשע"ב-2012

10. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג לכלי טיס או למערכת כטמ"מ בקטגוריה "מוגבל" לשימושים מיוחדים אם נתקיימו שניים אלה:
- תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "מוגבל" תק' תשע"ז-2017
- (1) המבקש הראה למנהל כי אין בכלי הטיס כל תכונה או איפיון העלולים לפגוע בבטיחותו כאשר הוא מופעל במסגרת ההגבלות החלות עליו לשימוש המיוחד;
- (2) התקיים אחד מאלה:
- 2017-ז תשע"ז תק'
- (א) כלי הטיס עונה על דרישות כללי כושר אווירי ודרישות כללי רמת רעש לגבי אחת מקטגוריות כלי הטיס "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", מלבד הדרישות שהמנהל מוצא בלתי ישימות לשימוש המיוחד;
- (ב) כלי הטיס הוא כטמ"מ ומערכת הכטמ"מ עונה על דרישות כללי כושר אווירי לגבי כטמ"מ ועל דרישות כללי רמת הרעש הישימים לסוג הכטמ"מ, במלואן, או מלבד הדרישות שהמנהל מוצא בלתי ישימות לשימוש המיוחד;
- (ג) כלי הטיס או מערכת הכטמ"מ הם מסוג אשר יוצר לפי דרישות צבאיות והתקבל לשימוש בידי צה"ל או צבא של מדינת חוץ, ולאחר מכן עבר שינויים לשם התאמתו לשימוש מיוחד כמפורט בתקנה 11.
11. השימושים המפורטים להלן ייחשבו כשימושים מיוחדים לענין תקנה 10:
- שימושים מיוחדים
- (1) שימושים חקלאיים: ריסוס, איבוק, זריעה, בקרה על צאן ובקר ועל חיות טרף;
- (2) הגנה על שמורות טבע, יערות וחיות בר;
- (3) מיפוי אוירי, צילום וחיפוש מקורות נפט ומינרלים;
- (4) שמירה על קווי צינורות, קווי העברת כוח ותעלות;
- (5) בקרת מזג אויר לרבות זריעת עננים לגשם מלאכותי;
- (6) פרסום באויר: כתיבה ברקיע, גרירת דגלונים וכרזות ומערכות רמקול;
- 2017-ז תשע"ז תק'
- (א6) הובלת מטען על ידי כטמ"מ;
- (7) כל שימוש אחר שקיבל המנהל כשימוש מיוחד.

12. הוגשה בקשה לתעודת סוג לכלי טיס או למערכת כטמ"מ מעודפי צה"ל או מעודפי צבא של מדינת חוץ, רשאי המנהל –

תעודת סוג למוצר
מעודפי צבא
תק' תשע"ב-2012
תק' תשע"ז-2017
תק' תשע"ז-2017

(1) ליתן למבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", או, לכטמ"מ או למערכת כטמ"מ בקטגוריה "מוגבל", למוצר שתוכנן ונבנה בישראל, התקבל לשימוש מבצעי ונקבע בידי הצבא כציוד עודף, אם המוצר עונה על דרישות כללי כושר אווירי הישימות לו שהיו בתוקף לא יותר מחמש שנים לפני תאריך כניסתו של המוצר לשימוש בצבא;

(2) ליתן למבקש תעודת סוג למוצר שנקבע בידי הצבא כציוד עודף, אם אותו מוצר הוא מדגם של כלי טיס אזרחי אשר הוצאה לו בעבר תעודת סוג לפי תקנות אלה או תקנות מדינת חוץ, ואם המוצר עונה על הדרישות הישימות לתעודת סוג עבור המוצר האזרחי המקורי;

(3) לאשר לשימוש בכלי טיס מעודפי צבא שעליו הוגשה בקשה לתעודת סוג, מנוע כלי טיס, מדחף ואבזריהם המותקנים באותו כלי טיס, אם המבקש הראה, על יסוד כושרם ונסיון השימוש הצבאי בהם כי הם עומדים על אותה רמה של כושר אוירי שיש למנועים ולמדחפים שעליהם ניתנת תעודת סוג לפי כללי כושר אוירי המתאימים;

(4) לשחרר את המבקש מלקיים במלואה דרישה מדרישות כושר אוירי הישימות, אם המנהל מצא כי התחליף שהציע המבקש לאותה דרישה מבטיח רמת כושר אוירי שוות-ערך לרמה הדרושה, וכי קיום הדרישה במלואה היה מטיל מעמסת יתר על המבקש; לענין פסקה זו רשאי המנהל להסתמך על הנסיון התפעולי הצבאי עם אותו מוצר;

(5) לדרוש מהמבקש למלא אחר תנאים מיוחדים או אחרי דרישות כללי כושר אוירי שיהיו בתוקף בתאריך מאוחר יותר מזה הנדרש בתקנה זו, אם לדעת המנהל מילוי אחר הוראת פסקה (1) אינה מבטיחה רמת כושר אוירי מספקת לאותו מוצר.

13. המנהל רשאי ליתן תעודת סוג על מוצר המיוצר במדינת חוץ ושיובא לישראל או המיועד להיות מיובא לישראל, אם נתקיימו כל אלה:

תעודת סוג למוצרי יבוא

(1) הרשות המוסמכת במדינת החוץ שבה יוצר המוצר אישרה כי המוצר נבדק, נוסה ונמצא עומד בדרישות כלהלן:

(א) הדרישות המתאימות לגבי כללי רמת רעש, או הדרישות לגבי רעש כלי טיס הישימות במדינת החוץ שבה יוצר המוצר וכל דרישות אחרות שיקבע המנהל לצורך קביעת עוצמות רעש שאינן עולות על אלו שנקבעו בכללי רמת הרעש;

(ב) הדרישות המתאימות של כללי כושר אוירי כפי שנקבעו בתקנות 5 ו-6 או הדרישות המתאימות של מדינת החוץ בה יוצר המוצר, וכל דרישות אחרות שיקבע המנהל לצורך קביעת רמת בטיחות השווה לזו שנקבעה בכללי כושר אוירי כפי שנקבעו בתקנות 5 ו-6;

(ג) סוג המוצר לא נפסל לקבלת או להחזקת תעודת-כושר טיסה או תעודת כושר אוירי במדינת החוץ.

(2) המנהל קיבל את כל הנתונים הטכניים המתייחסים לרעש כלי טיס ולכושרו האוירי של המוצר שאותם דרש מהמבקש, ומצא כי נתונים אלה ממלאים אחרי הדרישות כמפורט בפסקה (1);

(3) (א) ספרי העזר והרשימות הטכניים הוגשו בשפה העברית או האנגלית;

(ב) הסימונים של המכשירים, הפיקודים, השלטים והוראות התיפעול הנדרשים לפי כללי כושר אוירי הם בעברית או באנגלית;

(ג) הסימונים הפנימיים, השלטים וההוראות לנוסעים הנדרשים לפי כללי כושר אוירי הם בעברית ובאנגלית, אלא אם מצא המנהל לנכון לשחרר את המבקש מחובת הסימון באחת משתי השפות.

(4) בין הרשות המוסמכת במדינת החוץ שהיא מדינת התכן של המוצר ובין הרשות הוסכמו נוהלי עבודה לעניין קבלת המוצר התעופתי, ייצואו או ייבואו.

תק' תשע"ב-2012

תכן סוג 14. תכן סוג יכלול:

(1) שרטוטים ומפרטים הדרושים כדי לתאר את תצורת המוצר ואיפיוני התכן לפי כללי כושר אוירי המתאימים לגבי אותו מוצר;

(2) מידע על המידות, החמרים והתהליכים הדרושים לקביעת חוזק המבנה של המוצר;

(3) כל נתון אחר הדרוש כדי לאפשר, על ידי השוואה, את קביעת הכושר האוירי ואיפיוני הרעש של מוצרים מאוחרים יותר מאותו סוג.

15. (א) המבקש תעודת סוג חייב לאפשר למנהל לבצע כל בדיקה, ובמקרה של כלי טיס – לבצע כל ניסוי טיסה וניסוי קרקע, הדרושים כדי לקבוע את התאמתו של המוצר לדרישות כללי כושר אוירי.

בדיקות וניסויים תק' תשע"ב-2012

(ב) פרט למקרה שבו המנהל נתן הסכמתו לכך –

(1) לא יוגש מוצר או חלק ממנו למנהל לניסוי, אלא אם הראה המבקש כי הוא עומד בדרישות פסקאות (2) עד (4) לתקנת משנה (ג);

תק' תשע"ב-2012

(2) לא יבוצע כל שינוי במוצר או בחלק ממנו בין המועד שבו הראה המבקש למנהל כי הם עומדים בדרישות פסקאות (2) עד (4) לתקנת משנה (ג), לבין המועד שבו מוגש המוצר או החלק ממנו למנהל לביצוע הניסוי.

תק' תשע"ב-2012

(ג) המבקש יבצע את כל הבדיקות והניסויים הדרושים לשם קביעת כל אחת מאלה:

(1) עמידתו של המוצר או החלק בדרישות כללי כושר אוירי ובדרישות כללי רמת רעש הישימות;

תק' תשע"ב-2012

(2) התאמתם של החמרים והמוצרים למפרטים של תכן הסוג;

- (3) התאמתם של חלקי המוצרים לשירטוטים של תכן הסוג;
(4) התאמתם של תהליכי הייצור, המבנה וההרכבה לאלו המפורטים בתכן הסוג.

16. (א) המבקש תעודת סוג לכלי טיס, למעט תעודת סוג לכלי טיס נסויי טיסה בקטגוריה "מוגבל", כלי טיס מעודפי צבא או כלי טיס מיובא, כאמור בתקנות 10 עד 13 – יבצע את הניסויים המפורטים בתקנת משנה (ב); לפני ביצוע הניסויים, על המבקש להראות כל אחת מאלה:

- (1) עמידה בדרישות המבנה הישימות של כללי כושר אוירי;
(2) השלמת הבדיקות וניסויי הקרקע הדרושים;
(3) התאמתו של כלי הטיס לתכן הסוג;
(4) כי המנהל קיבל דו"ח של תוצאות ניסויי הטיסה של המבקש; היתה הבקשה לגבי כלי טיס בקטגוריה "תובלה", יחתום טייס הניסוי של המבקש על הדו"ח האמור.

(ב) לאחר שהמבקש מילא אחר דרישות תקנת משנה (א) יבצע כל ניסוי טיסה שהמנהל מוצא לדרוש לקביעת כל אחת מאלה:

- (1) עמידה בדרישות הישימות של כללי כושר אוירי;
(2) קיום מידה סבירה של ודאות שכלי הטיס, רכיבו וציודו אמנים ופועלים כהלכה.

(ג) אם הדבר מעשי, יבצע המבקש את הניסויים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) לתקנת משנה (ב) באותו כלי טיס.

(ד) המבקש חייב להראות לגבי כל טיסת ניסוי, למעט טיסת ניסוי בדאון או בבלון חפשי מאוייש, כי נעשו סידורים מתאימים לאפשר לצוות יציאה בשעת חירום ושימוש במצנחים.

(ה) למעט בדאונים ובבלונים חפשיים מאויישים, על המבקש להפסיק טיסות ניסוי לפי תקנה זו עד שיראה כי נקטו אמצעים לתיקון באחת מאלה:

- (1) טייס הניסוי של המבקש אינו מסוגל או אינו מסכים לבצע אחד מניסויי הטיסה הנדרשים;

(2) נתגלתה אי-עמידה באחת מדרישות כללי כושר אוירי תק' תשע"ב-2012 או ההופכת את המידע המתקבל מהניסוי לחסר משמעות, או המסכנת את המשך הטיסות.

17. המבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", יראה כי עומד לרשותו אדם המחזיק ברשיון טיס מתאים לביצוע ניסויי טיסה הנדרשים בתקנות אלה.

טיס ניסויי טיסה

18. (א) המבקש תעודת סוג לכלי טיס בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה", יגיש למנהל דו"ח המראה את החישובים הנדרשים לכיול מכשירי ניסויי טיסה ולהתאמת תוצאות הניסויים לתנאי אטמוספירה סטנדרטית; לעניין זה, "אטמוספירה סטנדרטית" – אטמוספירה שמתקיימים בה אלה:

כיול מכשירים והתאמת תוצאות תק' תשע"ב-2012

(1) האוויר המרכיב אותה הוא גז יבש אידיאלי;

(2) הקבועים הפיזיקליים המאפיינים אותה הם:

המסה המולארית $M_0 = 28.964420 \times 10^{-3} \text{ kg}\cdot\text{mol}^{-1}$
 הממוצעת בגובה פני הים:

הלחץ $P_0 = 1013.250 \text{ hPa}$

האטמוספרי בגובה פני הים:

הטמפרטורה $t_0 = 15^\circ\text{C}; T_0 = 288.15 \text{ K}$

בגובה פני הים:

הצפיפות $p_0 = 1.2250 \text{ kg}\cdot\text{m}^{-3}$

האטמוספרי בגובה פני הים:

טמפרטורת נקודת $T_1 = 273.15 \text{ K}$

קיפאון המים:

קבוע הגז $R^* = 8.31432 \text{ J}\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$

האוניברסלי:

(3) בכל עלייה בגובה גאופוטנציאלי כאמור בטור א' בטבלה שלהלן, השתנות הטמפרטורה במעלות קלווין לכל קילומטר היא כנקוב בטור ב' לצדו:

טור ב' השתנות הטמפרטורה – מעלות קלווין לכל ק"מ	טור א' גובה גאופוטנציאלי
-6.5	מ-0.5 ק"מ עד 11 ק"מ

טור א' גובה גאופוטנציאלי	טור ב' השתנות הטמפרטורה – מעלות קלווין לכל ק"מ
מעל 11 ק"מ עד 20 ק"מ	0
מעל 20 ק"מ עד 32 ק"מ	+1.
(ב) המבקש יאפשר למנהל לבצע כל טיסת ניסוי הנראית לו כדרושה לשם בדיקת דיוק הדו"חות המוגשים לו בהתאם לתקנת משנה (א).	
19. רואים תעודת סוג כאילו היא מכילה תכן הסוג, הגבלות תפעוליות, גליון הנתונים של תעודת הסוג, כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש הישימים שהמנהל קבעם כבסיס להוצאת תעודת הסוג, וכל התנאים וההגבלות הנוספים שנקבעו למוצר לפי תקנות אלה.	תכולת תעודת סוג
20. למעט במקרה של תעודת סוג למוצר יבוא, כאמור בתקנה 13, לא יתן המנהל תעודת סוג אם מיתקני הייצור של המוצר נמצאים מחוץ למדינה אלא אם מצא שמקום המצאם של מיתקני הייצור אינו מטיל מעמסת יתר על המנהל.	מקום מיתקני הייצור
21. (א) המחזיק בתעודת סוג של כלי טיס רשאי לקבל תעודת כושר טיסה לאחר שמילא אחר הוראות תקנות 67 עד 83.	זכויות המחזיק
(ב) המחזיק בתעודת סוג של מנוע כלי טיס או של מדחף רשאי לקבל אישור להתקנתם בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג.	תק' תשע"ב-2012
(ג) המחזיק בתעודת סוג של כל מוצר רשאי – (1) לקבל תעודת ייצור לאותו מוצר לאחר שמילא אחר הוראות הפרק השביעי; (2) לקבל אישור לחלקי חילוף עבור אותו מוצר.	
22. (א) מחזיק בתעודת סוג רשאי להעבירה או להתיר את השימוש בה לאדם אחר לפי הסכם הרשאה. (ב) המעביר תעודת סוג חייב להודיע על כך למנהל תוך 30 יום מיום ההעברה או מיום התחלת השימוש בתעודת הסוג לפי הסכם ההרשאה או מיום ביטולו של ההסכם; בהודעה יצויינו שמו ומענו של הנעבר או המורשה, תאריך ביצוע העסקה, ובמקרה של הסכם הרשאה, היקף הסמכויות שהועברו למורשה.	העברת התעודה
23. מחזיק בתעודת סוג יציגנה למנהל לבקורת לפי דרישתו.	הצגת התעודה

24. המחזיק בתעודת סוג לכלי טיס שספר האחזקה שלו מכיל הגבלות כושר טיסה ואשר קיבל מהמנהל היתר לשנות את מועדי ההחלפה, את תקופתיות הבדיקות או את הנהלים הקשורים בנושאים אלה, יאפשר לכל מפעיל של אותו סוג כלי טיס לעיין באותם שינויים.
25. תעודת סוג תהיה בת תוקף כל עוד לא הוחזרה, הותלתה או בוטלה, וכל עוד לא תם המועד לסיום תקפה שקבע המנהל.
26. (א) המבקש יגיש למנהל, באופן ובצורה שיוורה, הצהרת התאמה, לכל מנוע כלי טיס או למדחף המוגש למנהל לשם קבלת תעודת סוג, לפיה מנוע כלי הטיס או המדחף ממלא אחר דרישות תכן הסוג שלהם.
- (ב) המבקש יגיש למנהל, באופן ובצורה שיוורה, הצהרת התאמה לכל כלי טיס או לכל חלק ממנו המוגשים למנהל לניסויים, לפיה המבקש מילא אחר הוראות תקנה 15, אלא אם הסכים המנהל אחרת לפי תקנת משנה (ב) לתקנה האמורה.

העברת מידע למפעילים אחרים

תוקף התעודה

הצהרת התאמה תק' תשע"ב-2012

פרק שלישי: תעודת סוג זמנית

27. המנהל רשאי ליתן על כלי טיס תעודת סוג זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב', לתקן תעודת סוג זמנית, או להכניס תיקון זמני בתעודת סוג.
28. (א) יצרן של כלי טיס המיוצר בישראל שהינו אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל, רשאי להגיש בקשה –
- (1) לתעודת סוג זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב';
- (2) לתיקון תעודת סוג זמנית בה הוא מחזיק;
- (3) לתיקון זמני בתעודת סוג בה הוא מחזיק.
- (ב) יצרן כלי טיס המיוצר במדינת חוץ רשאי להגיש בקשה –
- (1) לתעודת סוג זמנית מטיפוס ב';
- (2) לתיקון תעודת סוג זמנית בה הוא מחזיק;
- (3) לתיקון זמני בתעודת סוג בה הוא מחזיק.
- (ג) יצרן מנוע כלי טיס שהינו אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל אשר הכניס שינוי בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג, בהרכיבו בו מנוע אחר שיוצר בישראל ושניתנה עליו תעודת סוג, רשאי להגיש בקשה לתעודת סוג זמנית מטיפוס א' בשל כלי הטיס וכן להכנסת תיקון בה, אם לפני הכנסת השינוי בכלי הטיס הוצאה לו תעודת סוג בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה".

תעודת סוג זמנית

בקשה לתעודת סוג זמנית

- 2012-ב-2012 תק' תשע"ב-2012 (ד) בקשה לתעודת סוג זמנית, להכנסת תיקון בה, או להכנסת תיקון זמני בתעודת סוג, תוגש למנהל בצירוף המידע הנדרש כמפורט בפרק זה, באופן ובצורה שיוורה המנהל.
29. (א) כל עוד לא הוחזרה, הוחלפה, הותלתה או בוטלה, יהא תוקף תעודת סוג זמנית ותוקף תיקון שהוכנס בה, כאמור בתקנות משנה (ב) עד (ה).
- (ב) תקפה של תעודת סוג זמנית מטיפוס א' יהא עשרים וארבעה חודש מתאריך הוצאתה.
- (ג) תקפה של תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' יהא שנים-עשר חודש מתאריך הוצאתה.
- (ד) תוקף תיקון לתעודת סוג זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב' יהא כתוקף התעודה שלגביה הוצא התיקון.
- (ה) תקפו של תיקון זמני של תעודת סוג יהא ששה חדשים מיום אישורו, או עד לאישור תיקונה של תעודת הסוג, הכל לפי התאריך המוקדם יותר.
30. לא יעביר אדם לאחר תעודת סוג זמנית; תעודת סוג זמנית שהועברה ביטלה. איסור העברה
31. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת סוג זמנית מטיפוס א' לכלי טיס או להכניס תיקון בה אם נתקיימו כל אלה:
- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל במסגרת ההגבלות המפורטות בפסקה (5) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית לשימוש כללי והמפורטות בתקנה 40 לתקנות ההפעלה;
- (2) המבקש הגיש בקשה לתעודת סוג או לתעודת סוג – תוספת לכלי הטיס;
- (3) המבקש אישר כל אלה:
- (א) כלי הטיס תוכנן ונבנה בהתאם לדרישות כושר אוירי הישימות לתעודת הסוג או לתעודת הסוג – תוספת;
- (ב) כלי הטיס עונה על עיקרי הדרישות של איפיוני טיסה הישימות לתעודת הסוג או לתעודת הסוג – תוספת;

(ג) כלי הטיס מסוגל להיות מופעל בבטיחות במסגרת ההגבלות המפורטות בפסקה (1);

(4) המבקש הגיש דו"ח המראה כי כלי הטיס עבר את כל התמרונים הדרושים כדי להראות עמידה בדרישות הטיסה לשם מתן תעודת הסוג או מתן תעודת הסוג – תוספת, וכדי לוודא שכלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות המפורטות בכללי כושר אוירי;

(5) המבקש קבע את כל ההגבלות הדרושות למתן תעודת הסוג או למתן תעודת הסוג – תוספת, לרבות הגבלות של משקל, מהירויות, תמרוני טיסה, העמסה, ושול הפעלת פיקודים וציוד, אלא אם בשל כל הגבלה שלא קבע, נקבע סייג תפעולי מתאים;

(6) המבקש קבע תכנית בקורת ואחזקה לשם שמירה מתמדת על כושרו האוירי של כלי הטיס;

(7) המבקש הראה כי אב-הטיפוס של כלי הטיס ביצע לפחות חמישים שעות טיסה עם תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני שהוצאה לפי תקנות 84 עד 86 או בחסות צה"ל; אולם, במקרה של בקשה להכנסת תיקון בתעודת סוג זמנית, רשאי המנהל להפחית את מספר שעות הטיסה הדרושות.

32. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש המייצר כלי טיס בישראל תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' או להכניס תיקון בה אם מילא המבקש אחר התנאים המפורטים בתקנת משנה (ג).

תעודת סוג זמנית
מטיפוס ב'

(ב) המנהל רשאי ליתן למבקש המייצר כלי טיס במדינת חוץ תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' או להכניס תיקון בה, אם הרשות המוסמכת של המדינה שבה יוצר כלי הטיס אישרה כי המבקש הראה עמידה בדרישות תקנת משנה (ג).

(ג) אלה התנאים למתן תעודת סוג מטיפוס ב' או להכנסת תיקון

בה:

(1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל במסגרת ההגבלות המפורטות בפסקה (7) ובהגבלות התפעוליות לכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית והמפורטות בתקנה 40 לתקנות ההפעלה ובתקנה 121.207 ל-פ.א.ר.;

תק' תשע"ב-2012

- (2) המבקש הגיש בקשה לתעודת סוג בקטגוריה "תובלה" על כלי הטיס;
- (3) המבקש מחזיק לפחות בתעודת סוג אחת עבור כלי טיס בקטגוריה "תובלה" הדומה לכלי הטיס הנדון;
- (4) תכנית טיסות הניסוי שקבע המנהל או תכנית טיסות הניסוי, הדרושה לצורך קבלת תעודת הסוג, המתבצעות בידי הרשות המוסמכת במדינה שבה יוצר כלי הטיס נמצאת בשלבי ביצוע;
- (5) המבקש, או הרשות המוסמכת במדינה שבה יוצר כלי הטיס אם הוא יוצר במדינת חוץ, אישרו כל אלה:
- (א) כלי הטיס תוכנן ונבנה בהתאם לדרישות כושר אוירי הישימות לצורך הוצאת תעודת הסוג המבוקשת;
- (ב) כלי הטיס עונה על עיקרי הדרישות של איפיוני הטיסה הישימות לתעודת הסוג המבוקשת;
- (ג) כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות הישימות של כללי כושר אוירי.
- (6) המבקש הגיש דו"ח המראה שכלי הטיס הוטס בכל התמרונים הדרושים כדי להראות עמידה בדרישות הטיסה לצורך הוצאת תעודת סוג כדי להבטיח כי כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות של כללי כושר אוירי;
- (7) המבקש הכין ספר עזר לטיסה זמני לכלי הטיס המכיל את כל ההגבלות הדרושות לצורך הוצאת תעודת הסוג המבוקשת, לרבות הגבלות של משקל, מהירויות, תמרוני טיסה, העמסה ושל הפעלת הפיקודים והציוד, אלא אם בשל כל הגבלה שלא קבע, נקבע סייג תפעולי מתאים;
- (8) המבקש קבע תכנית בקורת ואחזקה לשמירה מתמדת על כשרו האוירי של כלי הטיס;
- (9) המבקש הראה כי אב-הטיפוס של כלי הטיס ביצע לפחות מאה שעות טיסה; במקרה של בקשה להכנסת תיקון בתעודת סוג זמנית, רשאי המנהל להפחית את מספר שעות הטיסה הדרושות.

33. (א) המנהל רשאי להכניס תיקון זמני בתעודת הסוג אם מבקש המייצר כלי טיס בישראל מילא אחר התנאים המפורטים בתקנת משנה (ג).

תיקון זמני בתעודת סוג

(ב) המנהל רשאי להכניס תיקון זמני בתעודת הסוג של מבקש המייצר כלי טיס במדינת חוץ, אם המדינה שבה יוצר כלי הטיס אישרה כי המבקש מילא אחר התנאים המפורטים בתקנת משנה (ג).

(ג) אלה התנאים להכנסת תיקון זמני בתעודת סוג:

(1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות הישימות בכללי כושר אוירי;

(2) המבקש הגיש בקשה בכתב להכנסת תיקון בתעודת הסוג;

(3) תכנית טיסות הניסוי שקבע המנהל או תכנית טיסות הניסוי הדרושה לצורך הכנסת תיקון בתעודת הסוג המתבצעת על ידי הרשות המוסמכת במדינה אשר בה יוצר המטוס, נמצאת בשלבי ביצוע;

(4) המבקש או המדינה שבה יוצר כלי הטיס, אם הוא יוצר במדינת חוץ, אישרו כל אלה:

(א) השינוי בכלי הטיס שעליו הוגשה הבקשה להכנסת תיקון זמני בתעודת הסוג תוכנן ונבנה בהתאם לתנאי דרישות כללי כושר אוירי הישימים להוצאת תעודת הסוג לכלי הטיס הנדון;

(ב) כלי הטיס עונה על עיקרי הדרישות של איפיוני טיסה הישימות לתעודת הסוג;

(ג) כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות בתנאי ההגבלות הישימות של כללי כושר אוירי;

(5) המבקש הגיש דו"ח המראה כי כלי הטיס שבו בוצעו השינויים שעליהם הוגשה הבקשה הוטס בכל התמרונים הדרושים כדי להראות עמידה בדרישות הטיסה הישימות לשינויים אלה וכדי לוודא כי כלי הטיס מסוגל לפעול בבטיחות במסגרת ההגבלות התפעוליות;

(6) המבקש קבע ופרסם בספר עזר לטיסה זמני לכלי הטיס או במיסמך אחר וכן על גבי שלטים מתאימים את כל ההגבלות הדרושות להוצאת תעודת הסוג המבוקשת, לרבות משקל, מהירות, תמרוני טיסה, העמסה ותפעול הפיקודים והציוד, אלא אם בשל כל הגבלה שלא נקבעה, נקבע סייג תפעולי מתאים;

(7) המבקש קבע תכנית בקורת ואחזקה לשמירה מתמדת על כשרו האוירי של כלי הטיס;

תק' תשע"ב-2012

(8) המבקש הטיס את אב-הטיפוס של כלי הטיס שבוצעו בו שינויים בהתאם לתיקון המבוקש לתעודת הסוג במשך מספר שעות טיסה שדרש המנהל.

פרק רביעי: שינויים בתעודת סוג

34. (א) שינויים בתכן סוג יסווגו לזעירים וגדולים כלהלן: סיווג השינויים בתכן סוג
- (1) שינוי זעיר הוא שינוי שאין לו השפעה משמעותית על משקל, איזון, חוזק המיבנה, אמינות, איפיוני תפעול או על איפיונים המשפיעים על כשרו האוירי של המוצר; (2) כל שינוי אחר הוא שינוי גדול.
- (ב) כל שינוי מרצון בתכן הסוג של מטוס אשר עלול להגדיל את רמת הרעש של המטוס, הוא שינוי אקוסטי, בנוסף להיותו שינוי זעיר או שינוי גדול כאמור בתקנת משנה (א).
35. המנהל רשאי לאשר, לפי שיטה שתתקבל על דעתו, שינויים זעירים בתכן הסוג גם לפני שהוגשו לו כל הנתונים הנוגעים לתיאור השינויים ולביסוסם. שינוי זעיר בתכן סוג
36. המבקש אישור לשינוי גדול בתכן הסוג, יגיש למנהל בקשה בטופס ובאופן שיורה המנהל, בצירוף נתונים הנוגעים לביסוס השינוי ולתיאורו לשם הכללת השינוי בתכן הסוג. שינוי גדול בתכן הסוג
37. (א) הוציא המנהל הוראת כושר אוירי בהתאם לפרק שלושה-עשר יבצע מחזיק תעודת הסוג של המוצר הנדון כל אלה: שינויי תכן נדרשים
- (1) מצא המנהל שדרושים שינויי תכן על מנת לתקן את מצבו המסוכן של המוצר, יגיש מחזיק התעודה למנהל, לפי דרישתו, את שינויי התכן המתאימים לאישורו של המנהל; (2) לאחר אישורם של שינויי התכן יעמיד מחזיק התעודה את הנתונים המתארים את השינויים לרשות כל מפעילי המוצר שלגביו ניתנה בעבר תעודת הסוג.
- (ב) לא התגלה מצב מסוכן של המוצר, אך המנהל או מחזיק תעודת הסוג מצא, לאור נסיון התפעול, ששינויים בתכן הסוג ישפרו את בטיחות המוצר, רשאי מחזיק תעודת הסוג להגיש תכניות לשינויי תכן מתאימים לאישורו של המנהל; אושרו השינויים, יעמיד היצרן את המידע על שינויי התכן לרשותם של כל מפעילי המוצרים מאותו סוג.

38. (א) המבקש אישור לשינוי בתעודת סוג ימלא אחר הדרישות המפורטות בתעודת הסוג או אחר כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש הישימים והתקפים ביום הגשת הבקשה, וכן בכל תיקון לכללים האמורים שלדעת המנהל נוגע אליהם במישורין.
- (ב) מצא המנהל כי השינוי המוצע הוא תכן חדש או מהווה תכן מחדש של רכיב, ציוד, או מערכת, וכי עמידה בדרישות המפורטות בתעודת הסוג בשל המוצר לא תבטיח רמת בטיחות מספיקה לאחר ביצוע השינוי המוצע, ימלא המבקש אחר כל אלה:
- (1) הדרישות הישימות של כללי כושר אוירי וכללי רמת רעש ביום הגשת הבקשה אשר לדעת המנהל דרושות כדי להבטיח בטיחות ברמה של הדרישות המפורטות בתעודת הסוג;
- (2) תנאים מיוחדים שקבע המנהל כדרושים לבטיחות ברמה של הדרישות המפורטות בתעודת הסוג.
- (ג) (בוטלה).
- תק' תשע"ב-2012

(ד) מצא המנהל כי השינוי המבוקש הוא שינוי אקוסטי, ימלא המבקש אחר הדרישות המתאימות של כללי רמת רעש.

פרק חמישי: תעודת סוג – תוספת

39. (א) הרוצה לשנות מוצר על ידי הכנסה בתכן הסוג של שינוי רבתי, שאינו גדול דיו כדי לחייב הגשת בקשה חדשה לתעודת סוג בהתאם לתקנה 7, יגיש למנהל בקשה לתעודת סוג – תוספת; אולם מחזיק בתעודת סוג למוצר רשאי להגיש בקשה לתיקון בתעודת הסוג המקורית.
- (ב) בקשה לתעודת סוג – תוספת תוגש באופן ובצורה שיוורה המנהל.
- תק' תשע"ב-2012
40. (א) המבקש תעודת סוג – תוספת יראה כי המוצר ששונה עומד בדרישות הישימות של כושר אוירי כמפורט בתקנה 38(א) ו-38(ב), ובמקרה של שינוי אקוסטי כאמור בתקנה 34(ב) – עומד בדרישות כללי רמת רעש הישימים לבקשה.
- (ב) המבקש תעודת סוג – תוספת ימלא אחר דרישות תקנות 15 ו-26 ביחס לכל שינוי בתכן הסוג.
- דרישות כושר אוירי

41. תעודת סוג – תוספת כוללת אישור מאת המנהל לשינוי בתכן הסוג של המוצר ותעודת הסוג שהוצאה בעבר בשל המוצר. התעודה
42. מחזיק תעודת סוג – תוספת זכאי לקבל: זכויות מחזיק התעודה
- (1) לגבי כלי טיס – תעודת כושר טיסה;
  - (2) לגבי מוצר אחר – אישור להתקנתו של המוצר בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג;
  - (3) תעודת ייצור בשל השינוי של תכן הסוג שהוצאה עליו התעודה.

פרק שישי: ייצור לפי תעודת סוג בלבד

43. (א) יצרן של מוצר המיוצר לפי תעודת סוג בלבד – דרישות כלליות מיצרן
- (1) יאפשר למנהל לערוך ביקורת של כל מוצר;
  - (2) יחזיק במקום הייצור נתונים טכניים ושרטוטים הדרושים למנהל כדי לקבוע אם המוצר וחלקיו מתאימים לתכן הסוג;
  - (3) יקבע ויחזיק מערכת ביקורת ייצור כמפורט בתקנה 44 שאישר המנהל למוצרים שיוצרו לאחר תום ששה חדשים מיום הוצאת תעודת הסוג, אשר תבטיח כי כל מוצר מתאים לתכן הסוג והינו במצב תקין להפעלה בטוחה.
44. (א) יצרן החייב לקבוע מערכת ביקורת ייצור כאמור בתקנה 43(א)(3) – ימלא אחר כל אחת מאלה: ביקורת ייצור – סקר חמרים
- (1) יקים ועדת סקר חמרים שתכלול נציגים ממחלקות הביקורת וההנדסה;
  - (2) יקבע נהלים לסקר חמרים;
  - (3) ישמור רישומים מלאים של ועדת סקר חמרים במשך שנתיים לפחות.
- (ב) מערכת ביקורת הייצור כאמור בתקנה 43(א)(3), תהיה בעלת אמצעים המאפשרים לוודא כי נתקיימו כל אלה:
- (1) החמרים הנכנסים וחלקי המוצר הגמור הנרכשים או המתקבלים מקבלני משנה, הם כמפורט בנתוני תכן הסוג או שווי ערך להם;

- (2) חמרים נכנסים וחלקים נרכשים או מתקבלים מקבלני משנה, אשר תכונותיהם הפיזיות או הכימיות אינן ניתנות לקביעה מהירה ומדוייקת, יהיו מזוהים כהלכה;
- (3) חמרים פגיעים העלולים להינזק ולהישחת מוחסנים ומוגנים בצורה מתאימה;
- (4) תהליכים בעלי השפעה על איכות המוצר הגמור או בטיחותו מבוצעים בהתאם למפרטים או תקנים המקובלים בתעשייה תעופתית;
- (5) חלקים ורכיבים הנמצאים בייצור נבדקים להתאמתם לנתוני תכן הסוג בשלבי הייצור המתאימים לאותה בדיקה;
- (6) שרטוטי תכן מעודכנים נמצאים במקום לשימושם של סגל עובדי הייצור והביקורת;
- (7) שינויים בתכן, לרבות שינויים בחומר, מבוקרים ומאושרים לפני הכללתם במוצר הגמור;
- (8) חמרים וחלקים שנפסלו מופרדים ומסומנים בצורה שתמנע הרכבתם במוצר הגמור;
- (9) חמרים וחלקים שהרכבתם במוצר הגמור הושהתה בשל סטיות מנתוני התכן או מהמפרטים ואשר עדיין טעונים שיקול לגבי אפשרות הרכבתם במוצר הגמור ייבדקו על ידי ועדת סקר חמרים; אותם חמרים וחלקים שייקבעו כשמישים יסומנו כראוי; חלקים שעברו תהליך תיקון ייבדקו מחדש; חמרים וחלקים שפסלה הועדה יסומנו ויסולקו כך שלא תהיה אפשרות להרכיבם במוצר הגמור;
- (10) רישומי הבקורת מנוהלים בידי היצרן, כשהם מזוהים עם המוצר הגמור, אם הדבר מעשי, ונשמרים בידו במשך שנתיים לפחות.

45. (א) יצרן המייצר כלי טיס לפי תעודת סוג בלבד, יקבע נוהל שיאשר המנהל, לניסויי טיסה של ייצור וכן טופס בדיקה ורישום לטיסה, ויבצע בהתאם לטופס ניסויי טיסה על כלי טיס שייצר.

ניסויי כלי טיס

(ב) תהליך ניסויי טיסה של ייצור יכלול כל אלה:

- (1) בדיקה תפעולית של קיזוז, בדיקת תגובה להפעלת פיקודים, או כל איפיון טיסה אחר כדי לקבוע כי לכלי הטיס המיוצר תחום פעולה ומידה של בקרה הזהים לאלה של אב־הטיפוס שלו;

(2) בדיקה תפעולית של כל חלק או מערכת המופעלים בידי הצוות בעת הטיסה, כדי לקבוע כי קריאות המכשירים נמצאות במשך הטיסה בתוך התחום הנורמלי;

(3) קביעה כי כל המכשירים מסומנים כהלכה וכי כל הלוחיות, השלטים וספרי העזר הדרושים מותקנים כדרוש בגמר ניסויי הטיסה;

(4) בדיקה של איפיוני הביצוע של כלי הטיס על הקרקע;

(5) בדיקה של כל פריט אחר המיוחד לכלי הטיס הנבדק, אשר ניתן לעשותה בצורה הטובה ביותר בעת פעולת כלי הטיס על הקרקע או באויר.

46. (א) יצרן המייצר מנועי כלי טיס לפי תעודת סוג בלבד, יבצע בכל ניסויי מנועים מנוע, למעט במנועי רקטה שלגביהם יקבע היצרן שיטת דגימה, הרצת ניסוי שתכלול כל אלה:

(1) פעולות הרצה שיכללו מדידת תצרוכת דלק ושמן וקביעת איפיוני הספק בתנאי הספק או דחף מרביים ממושכים נקובים, וכן אם הדבר ישים, בתנאי הספק או דחף נקובים להמראה;

(2) פעולת הרצה של חמש שעות לפחות בתנאי הספק או דחף מרביים ממושכים נקובים; במנוע שהספק או דחף ההמראה הנקוב שלו גבוה מן ההספק או הדחף המרבי הממושך הנקוב שלו, תכלול פעולת ההרצה האמורה 30 דקות פעולה בתנאי הספק או דחף נקובים להמראה.

(ב) הרצות הניסוי הנדרשות לפי תקנת משנה (א) מותר לבצען כאשר המנוע מותקן בצורה מתאימה ובעזרת ציוד מקובל למדידת הספק דחף.

47. המייצר מדחפים לפי תעודת סוג בלבד יבצע בכל מדחף בעל פסיעה משתנה ניסוי תפעולי כדי לקבוע אם הוא פועל כראוי בכל תחומי פעולתו הנורמליים.

48. (א) המחזיק בתעודת סוג בלבד בשל מוצר המיוצר בישראל, יגיש למנהל הצהרת התאמה באופן ובצורה שיוורה המנהל בעת העברתה לראשונה של הבעלות על המוצר, או בעת הגשת הבקשה לתעודת כושר טיסה ראשונית לכלי טיס או לתג כושר אוירי של מנוע כלי טיס או של מדחף.

(ב) טופס הצהרת ההתאמה כאמור בתקנת משנה (א) יחתם ביד אדם מוסמך הנושא במשרה אחראית בארגון הייצור, והוא יכלול את כל אלה:

- (1) לגבי כל מוצר – הצהרה כי המוצר מתאים לתעודת הסוג שלו ונמצא כשיר לפעולה בטוחה;
- (2) לגבי כלי טיס – הצהרה כי כלי הטיס נבדק בטיסה;
- (3) לגבי כל מנוע כלי טיס או מדחף בעל פסיעה משתנה – הצהרה כי המנוע או המדחף עברו בדיקת תפעול סופית של היצרן.

תק' תשע"ב-2012

פרק שביעי: תעודת ייצור

49. (א) אדם רשאי להגיש בקשה לתעודת ייצור אם הוא מחזיק לגבי אותו מוצר אחת מאלה:

בקשה לקבלת תעודה

- (1) תעודת סוג תקפה;
- (2) זכות שימוש בתעודת סוג תקפה בהתאם להסכם הרשאה;
- (3) תעודת סוג – תוספת.

(ב) בקשה לתעודת ייצור תוגש באופן ובצורה שורה המנהל.

תק' תשע"ב-2012

50. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת ייצור אם מצא, לאחר בדיקת הנתונים המוגשים עם הבקשה ולאחר בדיקת אירגון הייצור ומיתקניו, כי המבקש עומד בדרישות של תקנות פרק זה.

תנאים לקבלת תעודה תק' תשע"ב-2012

(ב) לא ייתן המנהל תעודת ייצור לשם ייצור סוג כלי טיס שישראל אינה מדינת התכן שלו, אלא אם כן קיים הסכם בין מבקש תעודת הייצור ובין מחזיק תעודת הסוג, המקובל על המנהל ועל הרשות המוסמכת במדינת התכן, ולפיו –

תק' תשע"ב-2012

- (1) מבקש תעודת הייצור ישתף פעולה עם מחזיק תעודת הסוג בהערכת מידע המתקבל בידיהם באשר לניסיון בהפעלת כלי הטיס; לעניין זה, "תעודת סוג" – לרבות תעודת סוג תוספת;
- (2) מובטחת למבקש תעודת הייצור נגישות מלאה לנתוני התכן המאושרים הנדרשים לייצור;

(3) מוסדרת חלוקת אחריות בין מדינת התכן ובין מדינת הייצור בכל הנוגע לתכן, לייצור ולכשירות אווירית נמשכת של כלי הטיס.

51. לא יתן המנהל תעודת ייצור אם מיתקני הייצור הם מחוץ לישראל, אלא אם מצא שמקום הימצאם של המיתקנים אינו גורם למעמסת יתר בביקוח על מילוי דרישות כללי כושר אווירי השימות.

מקומם של
מיתקני הייצור
תק' תשע"ב-2012

52. המבקש יראה כי הקים מערכת פיקוח איכות למוצר והוא מסוגל לקיים מערכת זו, כך שכל פריט יעמוד בדרישות התכן של תעודת הסוג המתאימה.

53. (א) המבקש תעודת ייצור, יגיש למנהל לאישורו נתונים המתארים את נהלי הביקורת והניסויים הדרושים כדי לוודא שכל פריט מיוצר מתאים לתכן הסוג ונמצא במצב כשיר לפעולה כמפורט להלן:

דרישות פיקוח
איכות

(1) מיסמך המתאר את תחום האחריות והסמכות של ארגון פיקוח האיכות בצירוף תרשים המראה את הקשר הפונקציונלי שבין ארגון פיקוח האיכות לבין ההנהלה וגופים ארגוניים אחרים, והמתאר את סולם הסמכויות והאחריות בתוך ארגון פיקוח האיכות;

(2) תיאור נהלי ביקורת של חמרים גולמיים, של פריטים הנרכשים מחוץ למפעל, ושל חלקים ומיכללים המיוצרים בידי יצרני משנה, לרבות תיאור השיטות הנהוגות כדי לוודא איכות נאותה של אותם חלקים ומיכללים אשר אינם ניתנים לביקורת מלאה באשר להתאמה ולטיב, בעת קבלתם במיתקני הייצור הראשי;

(3) תיאור שיטות ביקורת ייצור של חלקים בודדים ושל מיכללים שלמים כולל זיהוי של כל תהליך ייצור מיוחד, האמצעים שבהם משתמשים לשם ביקורת התהליך, נוהל ניסוי סופי למוצר הגמור, וכן, במקרה של כלי טיס, עותק של נוהלי ניסויי טיסה של היצרן וטופס בדיקה ורישום לטיסה;

(4) תיאור של שיטת סקר חמרים, כולל הנוהל לרישום החלטות ועדת הסקר ולסילוק החלקים שנפסלו;

(5) תיאור השיטה הנהוגה למתן הודעות למבקרים על כל שינוי בשרטוטים, במיפרטים ובנהלי פיקוח איכות;

(6) רשימה או תרשים המראה את מקומן של תחנות הביקורת וסוגן.

(ב) המבקרים של יצרן המבקש תעודת ייצור יהיו בקיאים, בהתאם למקצועות התמחותם, בכל השיטות, הטכניקות והציוד המיועדים לביצוע בדיקת האיכות או הכושר האוירי של המוצר או חלק ממנו; נוסף לכך על המבקרים –

(1) להכיר ולהבין את המפרטים וההוראות העדכניים המתייחסים לסיבולת, הגבלות ותהליכים הנוגעים למוצר או חלק ממנו;

(2) להיות מיומנים בשימוש בעזרי הביקורת השונים; במקום שם משתמשים בשיטת ביקורת מגנטית, פלורוסנטית או שיטת ביקורת מיוחדת אחרת, עליהם להיות מיומנים בשימוש באותה שיטה ובהכרת הליקויים המתגלים באמצעותה.

(ג) יצרן ראשי יספק למנהל מידע על כל אצילת סמכות מסמכיותו ליצרני משנה לשם ביצוע בקורות מקיפות של חלקים ומיכללים אשר היצרן הראשי אחראי להן.

54. כל שינוי במערכת פיקוח האיכות שיוכנס לאחר שהמנהל הוציא תעודת ייצור, יובא לידיעת המנהל; המחזיק בתעודת ייצור יודיע למנהל בכתב, לאלתר, על כל שינוי העשוי להשפיע על נהלי הבקורת, על נהלי ההתאמה או על כשרו האוירי של המוצר.

שינויים בפיקוח איכות

55. המנהל רשאי להתיר ייצור של יותר ממוצר אחד שהוצאה עליו תעודת סוג לפי תעודת ייצור אחת, אם למוצרים אלה איפיוני ייצור דומים.

תעודה אחת למספר מוצרים

56. גליון הגבלת הייצור יוציא המנהל בצורת נספח לתעודת הייצור ויהווה חלק בלתי נפרד מהתעודה שניתנה ליצרן; בגליון ירשום המנהל את כל תעודות הסוג של כל המוצרים אשר היצרן קיבל אישור לייצרם בהתאם לאותה תעודת ייצור.

גליון הגבלת ייצור

57. מחזיק בתעודת ייצור המבקש להכניס תיקון בתעודה על ידי הוספת תעודת סוג או דגם נוסף או שניהם כאחד, יגיש למנהל בקשה באופן ובצורה שיוורה המנהל.

תיקון בתעודה תק' תשע"ב-2012

58. לא יעביר אדם לזולתו תעודת ייצור; התעודה בטלה עם העברתה.

איסור העברת התעודה

59. המחזיק בתעודת ייצור יאפשר למנהל לערוך כל ביקורת וניסוי הדרושים כדי לקבוע עמידה בדרישות השימוש של כושר אוירי.

ביקורת על-ידי המנהל

494 (מעודכן ל-18.6.2017) חוקי מדינת ישראל

60. תעודת ייצור תהיה בת תוקף כל עוד לא הוחזרה, הותלתה או בוטלה, תוקף התעודה או כל עוד לא תם המועד לסיום תקפה שקבע המנהל, וכל עוד מיתקני הייצור של היצרן לא הועתקו למקום אחר.
61. המחזיק בתעודת ייצור יציגה במקום נראה לעין במשרד הראשי של הצגת התעודה מפעל הייצור שלו.
62. המחזיק בתעודת ייצור זכאי – זכויות מחזיק התעודה
- (1) לקבל תעודת כושר טיסה ללא המצאת כל מסמכים או הוכחות נוספים; אולם אין בכך כדי לשלול מזכותו של המנהל לבדוק את התאמת כלי הטיס לתכנן הסוג;
או
(2) לקבל אישור להתקנתו של מוצר שאינו כלי טיס בכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג.
63. המחזיק בתעודת ייצור – חובות מחזיק התעודה
- (1) יקיים מערכת פיקוח איכות התואמת את הנתונים שהמנהל אישר לצורך הוצאת תעודת הייצור;
(2) יוודא שכל מוצר גמור שעליו הוגשה בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה או לקבלת אישור אחר תואם את תכנן הסוג והוא כשיר לפעולה בטוחה.

פרק שמיני: דיווח תקלות

64. (א) כל המחזיק בתעודת סוג, לרבות תעודת סוג – תוספת, חובת דיווח בתעודת יצרן חלקים וכן בעל זכות שימוש בתעודת סוג בתוקף הסכם הרשאה ידווח למנהל על כל אחד מאלה:
- (1) כל תקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי בכל מוצר או חלק המיוצרים בידו, אשר לדעתו גרמו לאחד האירועים המפורטים בתקנת משנה (ב);
(2) כל ליקוי במוצר או בחלק המיוצרים בידו שעברו את ביקורת פיקוח האיכות שלו, ואשר לפי דעתו עלולים לגרום לאחד האירועים המפורטים בתקנת משנה (ב).
(ב) אלה האירועים שעליהם חייבים בדיווח, כאמור בתקנת משנה (א):

- (1) התלקחות אש כתוצאה מתקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי של מערכת או של ציוד;
- (2) תקלה, פעולה לא תקינה או ליקוי במערכת הפליטה של המנוע שגרמה נזק למנוע, לחלק סמוך של מבנה כלי הטיס, לציוד או לרכיבים;
- (3) הצטברות או זרימה של גזים רעילים או מזיקים בתא הצוות או בתא הנוסעים;
- (4) פעולה לא תקינה, תקלה או ליקוי של מערכת בקרת המדחף; תק' תשע"ב-2012
- (5) כשל מיבנה של טבור או של להב המדחף או להב כלי הטיס הרוטורי; תק' תשע"ב-2012
- (6) דליפת נוזל דליק במקום שבו קיים בדרך כלל מקור של הצתה;
- (7) תקלה במערכת הבלמים שנגרמה על ידי כשל במיבנה או בחומר בעת פעולה;
- (8) ליקוי או כשל רציניים במיבנה הבסיסי של כלי הטיס שנגרם כתוצאה מפגם פנימי של החומר, כגון ליאות, חוזק ירוד, שיתוך;
- (9) רעידות או חבטות החורגים מהרגיל שנגרמו על ידי פעולה לא תקינה, ליקוי או תקלה במיבנה או במערכת;
- (10) כשל המנוע;
- (11) פעולה לא תקינה, ליקוי או תקלה במיבנה או במערכת ההיגוי, המפריעים לפיקוד תקין של כלי הטיס או הפוגעים בתכונות הטיסה שלו;
- (12) אבדן מוחלט של יותר ממערכת אחת של הפסקת כוח חשמלי או כוח הדרולי בטיסה אחת;
- (13) תקלה או פעולה לא תקינה של יותר ממכשיר אחד מסוג מד-מצב, מד-מהירות או מד גובה בטיסה אחת.
65. הוראות תקנה 64 לא יחולו כאשר –
- (1) החייב בדיווח יודע כי התקלה, הפעולה הבלתי תקינה או הליקוי –
- פטור מחובת דיווח

- (א) נגרמו עקב ביצוע לקוי של אחזקה או שימוש לקוי;
(ב) כבר דווחו למנהל על ידי אדם אחר;
(ג) דווחו על ידו לפי הוראות תקנות הטיס (חקירת תאונות ותקריות לכלי טיס), תשמ"ד-1984;
(2) תקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי במוצר או בחלק המיוצרים בידי יצרן מחוץ למדינת ישראל לפי תעודת סוג שנתן המנהל בהתאם לתקנה 13 או אשר הובאו למדינת ישראל בהתאם לתקנה 119.

66. דיווח למנהל הנדרש לפי תקנה 64 – נוהל דיווח

- (1) יוגש למנהל תוך 24 שעות מהעת שבה נודעו פרטי האירוע לחייב בדיווח;
(2) ישוגר בצורה המניחה את דעת המנהל, ובדרך המהירה ביותר העומדת לרשות החייב בדיווח;
(3) יכיל את הנתונים כלהלן, הנמצאים בהישג ידו, לפי הענין –
(א) המספר הסידורי של כלי הטיס, המנוע או המדחף;
(ב) דגם המוצר;
(ג) זיהוי החלק, הרכיב או המערכת הכרוכים באירוע לרבות מספר החלק;
(ד) אופי התקלה, הפעולה הבלתי תקינה או הליקוי.

פרק תשיעי: תעודות כושר טיסה

סימן א': כללי

67. (א) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה לבעל כלי טיס הרשום בפנקס הרישום בהתאם לתקנות הרישום.
(ב) בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה תוגש למנהל באופן ובצורה שיוורה המנהל.
(ג) בבקשה לקבלת תעודת כושר טיסה ראשונית יפורטו פרטי כלי הטיס כפי שהורה המנהל, ויצורפו לה אלה, ככל שהם ישימים:
בקשה לתעודה תק' תשע"ב-2012

- (1) תעודת הרישום של כלי הטיס;
- (2) ספר הטיסה (Flight Manual) העדכני או מסמך שאושר כשווה ערך בידי מדינת התכן או מדינת הייצור של כלי הטיס ובידי המנהל;
- (3) תעודת הרעש של כלי הטיס;
- (4) העתק גיליון הנתונים המעודכן של תעודת הסוג (Type Certificate Data Sheet);
- (5) מערך האחזקה של כלי הטיס, כולל:
  - (א) דוח ועדת סקר האחזקה (Maintenance Review Board Report – MRBR);
  - (ב) נתוני תכנון האחזקה (Maintenance Planning Data – MPD) של מתכן כלי הטיס;
  - (ג) רשימת דרישות האחזקה לרישוי כלי הטיס ומגבלות הכשירות האווירית (Certification Maintenance Requirements – CMR) (Airworthiness Limitations);
- (6) ספרות האחזקה, השיפוץ והתיקון העדכנית של כלי הטיס שאושרה בידי מדינת התכן או מדינת הייצור, כפי שהורה המנהל, ובכלל זה:
  - (א) ספר העזר לתחזוקה (Maintenance Manual);
  - (ב) רשימת חלקים מאוירת (Illustrated Parts Catalogue – IPC);
  - (ג) ספר העזר לשיפוץ (Overhaul Manual);
  - (ד) ספר העזר לתיקוני המבנה (Structure Repair Manual);
  - (ה) ספר העזר לבדיקות אל-הרס (Non-Destructive Testing Manual);
  - (ו) ספר העזר לדיאגרמות חיווט (Wiring Diagrams Manual);
  - (ז) מגבלות אורך החיים לחלקים (Service Life and Time Limits Manual);
  - (ח) ספר העזר לשקילה ואיזון (Weight and Balance Manual);

- (ט) דוח מאזן זרמים (Electrical Load Analysis Report);
(י) רשימת הוראות הכושר האווירי הישימות לכלי הטיס, מנועיו ומדחפיו;
(יא) עלוני שירות;
- (7) מסמך תצורת תא הנוסעים של כלי הטיס (Layout of Passengers Arrangement – LOPA);
(8) תיאור פעולות הבדק שבוצעו לכלי הטיס, מנועיו ומדחפיו, לרבות:
- (א) השינויים, ובכללם אלה שאושרו באמצעות תעודת סוג תוספת, וכך עותק של תעודות סוג התוספת האמורות המאושרות בידי הגורם המתאים;
(ב) התיקונים;
(ג) עלוני השירות;
(ד) הוראות הכושר האווירי;
- (9) דוחות, ובכללם דוח מסה ואיזון הנכון למועד הגשת הבקשה, יומנים (Log Books), רשומות אחזקה ושרטוטים המשקפים את מצבו הטכני של כלי הטיס, מנועיו ומדחפיו, ערוכים וחתומים, הכול כפי שהורה המנהל;
(10) רשימת הסימונים והשלטים (Placards and Markings) בכלי הטיס;
(11) פירוט הגבלות אורך חיים, לרבות:
- (א) סך כל שעות הטיסה ומחזורי הפעולה של כלי הטיס, מנועיו, מדחפיו וחלקים מוגבלי אורך חיים;
(ב) משך אורך החיים הנותר של כלי הטיס, מנועיו, מדחפיו וחלקים מוגבלי אורך חיים;
- (12) דוח כיוול מצפן החירום;
(13) לעניין ניסויי קרקע או ניסויים בטיסה שעל עריכתם הורה המנהל – דוחות הניסויים;
(14) הצהרת גורם האחזקה כי מהבדיקות שערך, ובכלל זה מבדיקת מסמכי כלי הטיס, נמצא כי –
- (א) בכלי הטיס, מנועיו, מדחפיו והציוד שבו מתקיימות דרישות חוק הטיס ותקנות הטיס;

- (ב) כלי הטיס כשיר לטיסה ;
- (ג) בוצעו בכלי הטיס כל הוראות הכושר האווירי והוראות מחייבות אחרות שהוצאו לגביו בידי מדינת התכן ובידי המנהל ;
- (15) מסמכים נוספים כפי שיוורה המנהל ככל שהדבר דרוש לצורך אישורי כשירות אווירית ;
- (16) לגבי כלי טיס שיש לו תעודת סוג או מסמך שווה ערך אחר, וכאשר כלי טיס מאותו הסוג טרם נרשם בפנקס הרישום :
(א) תעודת הסוג של כלי הטיס או מסמך שווה ערך אחר כפי שהורה המנהל ;
- (ב) רשימת החריגות של כלי הטיס ביחס לתעודת הסוג, מאושרת בידי המנהל ;
- (17) בכלי טיס מיובא – תעודת כושר הטיסה הקודמת שניתנה לכלי הטיס במדינת חוץ וכן תעודת כושר טיסה לייצוא ;
- (18) רשימת ציוד מזערי ראשית (MMEL) שאישרה מדינת התכן ;
- (19) רשימת ציוד הרדיו בכלי הטיס ;
- (20) רשימת הקודים של מערכות אלה :
(א) טרנספונדר מדגם Mode S ;
(ב) משדר מיקום חירום (ELT) בתדר 406 מגהרץ ;
(ג) מערכת קריאה סלקטיבית (Selcal) ;
- (21) אישור רישום משדר מיקום החירום.
- (ד) בבקשה לקבלת תעודת כושר טיסה, שלא כאמור בתקנת משנה (ג), יפורטו פרטי כלי הטיס כפי שהורה המנהל, ויצורפו לה אלה, ככל שהם ישימים :
- (1) המסמכים המפורטים בתקנת משנה (ג) (1) עד (15) ;
- (2) רשימת פעולות הבדק שהושלמו מאז שניתנה לכלי הטיס תעודת כושר הטיסה הקודמת ;
- (3) רשימת שעות הטיסה ומחזורי הפעולה של כלי הטיס, מנועיו, מדחפיו וחלקים מוגבלי אורך חיים, שבוצעו מאז שניתנה לכלי הטיס תעודת כושר הטיסה הקודמת ;

חק' תשע"ב-2012

- (4) רשימת רכיבים עיקריים שהוחלפו בכלי הטיס מאז שניתנה לכלי הטיס תעודת כושר הטיסה הקודמת;
- (5) רישיון לתחנת טלגרף אלחוטי של כלי הטיס.
- תק' תשע"ב-2012 (ה) הבקשה תוגש על ידי אחד מאלה:
- (1) גורם האחזקה;
- (2) המפעיל האווירי; הוגשה הבקשה בידי המפעיל האווירי יצוין בה גורם האחזקה.
- תק' תשע"ב-2012 (ו) בתקנה זו –
- "גורם האחזקה" – הגורם שהמפעיל האווירי מבקש כי יהיה אחראי לביצוע פעולות האחזקה בכלי הטיס כאמור בסעיף 63(ב)(5) לחוק, המורשה לכך לפי סעיף 23 לחוק, לרבות מכון הבדק שבמסגרתו יתבצעו פעולות הבדק;
- "מנוע" – לרבות מנוע עזר.
- תק' תשע"ב-2012 (ז) הוראות תקנה זו לא יחולו על בקשה להרשאה מיוחדת לטיסה לפי תקנה 87, למעט להפעלת כלי טיס בלתי מאויש לפי תקנה 87(ד), ועל בקשה לתעודת כושר טיסה למטוס זעיר לפי תקנה 94.
67. מבקש תעודת כושר טיסה יעמיד את כלי הטיס לביקורת ובדיקה של מפקח, במקום ובזמן המקובלים על המפקח, ויספק את כוח האדם והציוד הנדרשים לביצוע הביקורות והבדיקות הנדרשות.
68. אלה סוגי תעודות כושר טיסה שהמנהל רשאי ליתן לפי תקנה 67(א):
- (1) תעודת כושר טיסה סטנדרטית לכלי טיס שניתנה עליהם תעודת סוג בקטגוריה "רגיל", "שימושי", "אקרובטי", "תובלה", "יומם", "בלון חופשי מאויש", "בלון קשור מאויש" או "סוג מיוחד";
- (2) תעודת כושר טיסה מיוחדת, שהיא אחת מאלה:
- (א) תעודת כושר טיסה מוגבלת;
- (ב) תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני;
- (ג) הרשאה מיוחדת לטיסה;
- (ד) תעודת כושר טיסה זמנית;
- (ה) תעודת כושר טיסה למטוס זעיר.
- תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012

- 68א. (א) תעודת כושר טיסה תהיה לפי תמונה 1 (Figure 1) בפרק 3 לחלק השני של נספח 8 לאמנה, כעדכונה מזמן לזמן, ותכיל את כל המידע המפורט בה.
- צורת התעודה תק' תשע"ב-2012
- (ב) המידע בתעודה ייכתב בשפות העברית והאנגלית.
69. המנהל רשאי להכניס תיקון או שינוי בתעודת כושר טיסה לאחר שהוגשה לו בקשה להכנסת תיקון או שינוי בתעודת כושר טיסה באופן ובצורה שהורה.
- תיקון או שינוי תעודה תק' תשע"ד-2014
70. תעודת כושר טיסה לכלי טיס תועבר עם כלי הטיס בעת העברתו לאחר.
- העברת התעודה
71. (א) כל עוד לא הוחזרה, הותלתה, בוטלה או פקעה, היא תוקף תעודת כושר טיסה סטנדרטית, תעודת כושר טיסה מוגבלת, תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני, הרשאה מיוחדת לטיסה או תעודת כושר טיסה למטוס זעיר כאמור בפסקאות (1) עד (3), לפי הענין, בתנאי שכלי הטיס שעליו הוצאה התעודה או ההרשאה מוחזק בהתאם לכללי אחזקה שעליהן הורה המנהל והוראות כלליות לתפעול ולטיסה המתאימים:
- 71א. (1) תוקף תעודת כושר טיסה סטנדרטית, תעודת כושר טיסה מוגבלת, תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני לכלי טיס שנבנה בידי חובב, או המשמש להצגת סגולות הטיסה או למירוצי אויר, וכן תעודת כושר טיסה למטוס זעיר היא כפי שנקבע בתעודה; לא הוגבל תוקף התעודה בגוף התעודה, היא תקפה ללא הגבלת זמן;
- תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012
- 71ב. (2) תוקף תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני פרט לתעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני לכלי טיס שנבנה בידי חובב או המשמש להצגת סגולות הטיסה או למירוצי אויר, היא שנה אחת מתאריך הוצאתה או חידושה, אלא אם נקבעה תקופה קצרה יותר בגוף התעודה;
- תק' תשמ"ג-1983
- 71ג. (3) תוקף הרשאה מיוחדת לטיסה היא כפי שנקבע בגוף ההרשאה.
- 71ד. (1א) תוקפה של תעודת כושר טיסה יפקע בהתקיים אחד מאלה:
- תק' תשע"ב-2012
- (1) כלי הטיס נמחק מפנקס הרישום;
- (2) תעודת הסוג שעל בסיסה ניתנה תעודת כושר הטיסה, הותלתה או בוטלה.

(ב) פקע תוקף תעודה או הרשאה בוטלה או הותלתה, יחזיר בעל כלי הטיס, מפעילו או המורשה מטעמם את התעודה או ההרשאה למנהל תוך שבועיים מתאריך המאורע המפקיע תקפה.

72. בעל כלי טיס, מפעילו או המורשה מטעמם, יציג את תעודת כושר הטיסה או ההרשאה המיוחדת לטיסה לביקורת למנהל לפי דרישתו.
חובת הצגת התעודה

73. (א) המבקש תעודת כושר טיסה לפי פרק זה יסמן את כלי הטיס בהתאם לדרישות הפרק השביעי לתקנות הרישום.
זיהוי כלי הטיס תק' תשע"ב-2012

(ב) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול על אלה:

(1) בקשה להרשאה מיוחדת לטיסה;

(2) בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני לכלי טיס שלא נבנה בידי חובב כמשמעותו בתקנות הרישום.

סימן ב': תעודת כושר טיסה סטנדרטית

74. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית לכלי טיס חדש המיוצר לפי תעודת ייצור מבלי לדרוש הוכחות נוספות, אולם המנהל רשאי לבדוק את כלי הטיס ולוודא כי הוא מתאים לתכן הסוג וכי הוא כשיר לפעולה בטוחה.
כלי טיס חדש המיוצר לפי תעודת ייצור

75. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית לכלי טיס חדש המיוצר לפי תעודת סוג בלבד, אם נתקיימו אלה:
כלי טיס חדש המיוצר לפי תעודת סוג בלבד

(1) מחזיק תעודת הסוג של כלי הטיס הגיש למנהל תעודת הצהרת התאמה כאמור בתקנה 48;

(2) המנהל בדק ומצא כי כלי הטיס מתאים לתכן הסוג וכי הוא במצב כשיר לפעולה בטוחה.

76. המנהל רשאי ליתן למבקש לגבי כלי טיס מיובא תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונה אם התקיימו כל אלה:
כלי טיס מיובא תק' תשע"ב-2012

(1) ניתנה על כלי הטיס תעודת סוג לפי תקנות 8 או 13;

(2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה, אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא, או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה;

(3) המנהל מצא כי כלי הטיס מתאים לתכן הסוג והוא במצב כשיר להפעלה בטוחה.

77. כלי טיס אחרים המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה סטנדרטית, או תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית, לכלי טיס שאינו מסוג כלי הטיס שהוראות תקנות 74 עד 76 חלות עליו, אם התקיימו כל אלה:

- (1) המבקש הראה להנחת דעתו של המנהל שכלי הטיס מתאים לתכן הסוג המאושר בתעודת סוג או בתעודת סוג – תוספת וכי הוא עונה על דרישות הוראות כושר אוירי הישימות;
- (2) כלי הטיס נבדק בדיקה כוללת של מצב ותפעול של רכיבי כלי הטיס ומערכותיו ונמצא כשיר לטיסה, בבדיקה שנעשתה על ידי אחד מאלה:

(א) היצרן;

(ב) המחזיק בתעודת מכון בדק כלי טיס;

(ג) המחזיק ברישיון הפעלה אווירית ואשר לו ארגון אחזקה וביקורת המתאים לסוג כלי הטיס הנדון. תק' תשע"ב-2012

(3) המנהל בדק ומצא שכלי הטיס מתאים לתכן הסוג ונמצא במצב כשיר לפעולה בטוחה.

78. (א) לא ייתן המנהל תעודת כושר טיסה סטנדרטית לכלי טיס זולת אם מצא שבתכן הסוג של כלי הטיס מתקיימות דרישות כללי רמת רעש הישימים. דרישות לגבי רעש תק' תשע"ב-2012

(ב) (בוטלה). תק' תשע"ב-2012

(ג) בכל הנוגע לכללי רמת רעש, לא תחול תקנה זו על כלי טיס שניתנה בגינו תעודת כושר טיסה סטנדרטית ראשונית בישראל לפני תחילתן של תקנות אלה.

סימן ג': תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל"

79. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה ראשונית בקטגוריה "מוגבל" בשל כלי טיס המיוצר לפי תעודת ייצור או לפי תעודת סוג, שניתנה עליו תעודת סוג בקטגוריה זו ואשר לא ניתנה עליו תעודת סוג בכל קטגוריה אחרת, אם המבקש עמד בדרישות תקנות 74 או 75, לפי העניין.

יצור לפי תעודת ייצור או תעודת סוג

80. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" כלי טיס אחרים בשל כלי טיס אשר ניתנה עליו תעודת סוג באותה קטגוריה, כלי טיס מעודפי צבא, או כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג בקטגוריה אחרת, אם המנהל בדק ומצא כי כלי הטיס הוא במצב השתמרות טוב וכשיר לפעולה בטוחה.
81. המנהל רשאי ליתן למבקש לגבי כלי טיס מיובא תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" ראשונה אם התקיימו כל אלה:
 (1) ניתנה עליו תעודת סוג באותה קטגוריה לפי תקנות 8 או 13;
 (2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה, אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה;
 (3) המנהל מצא כי כלי הטיס מתאים לתכן הסוג והוא במצב כשיר להפעלה בטוחה.
82. המנהל רשאי לקבוע בתעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" תנאים מיוחדים הגבלות ותנאי תפעול מיוחדים אשר הוא מוצא אותם דרושים לפעולתו הבטוחה של כלי הטיס.
83. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" ובקטגוריה נוספת אחת או יותר אם נתקיימו אלה:
 (1) המבקש הראה עמידה בדרישות לגבי כל אחת מהקטגוריות המבוקשות, כאשר תצורת כלי הטיס מתאימה לאותה קטגוריה;
 (2) המבקש הראה כי אפשר להסב את כלי הטיס מקטגוריה אחת לשנייה תוך הורדה או התקנה של ציוד באמצעים טכניים פשוטים.
 (ב) הוסב כלי טיס שנקבעו לו שתי קטגוריות או יותר מקטגוריה "מוגבל" לקטגוריה אחרת למטרת הסעת נוסעים בתמורה, ידאג מפעיל כלי הטיס לבדיקת כשרו האווירי של כלי הטיס על ידי המנהל או טכנאי בדק כלי טיס בעל הגדר מתאים, אלא אם מצא המנהל שבדיקה כאמור אינה דרושה לבטיחות כלי הטיס.
- סימן ד': תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני
84. תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני תינתן למטרות כלהלן: מטרות התעודה

(1) מחקר ופיתוח, ניסוי של עקרונות תכן חדשים, ציוד חדש, התקנות חדשות, טכניקות חדשות להפעלה או שימושים חדשים לכלי הטיס;

(2) עריכת ניסויי טיסה ופעולות אחרות במטרה להראות עמידה בדרישות כללי כושר אווירי, כולל טיסות שנועדו להראות עמידה בדרישות לצורך הוצאת תעודת סוג ותעודת סוג – תוספת, טיסות שנועדו לבסס שינויי תכן רבתיים וטיסות שנועדו להראות עמידה בדרישות התיפעול והאמינות;

(3) הדרכת צוותי אויר של המבקש;

(4) הצגת סגולות הטיסה של כלי הטיס, ביצועיו, או תכונות בלתי רגילות בתצוגה אווירית, בהסרטה או במופע דומה, שמירה על מיומנות טיסת-תצוגה וכן טיסה לאתר התצוגה והמופע האווירי ממנו;

(5) השתתפות במרוצי אויר לרבות אימונים לקראת מרוצים אלה וטיסה אל אתר המרוץ וממנו;

(6) שימוש בכלי טיס למטרת סקר שווקים, תצוגת מכירה והדרכת צוותי הלקוחות;

(7) הפעלת כלי טיס שנבנה על ידי חובב, כמשמעותו בתקנות רישום כלי הטיס.

תק' תשע"ב-2012

85. (א) המבקש תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני יגיש למנהל בקשה לפי תקנה 67(ג) או (ד); המנהל רשאי לפטור מבקש כאמור מצירוף מסמך לבקשתו לפי תקנה 67(ג) או (ד), אם מצא כי בנסיבות העניין אין המסמך דרוש לו.

בקשה לתעודה
תק' תשע"ב-2012

(ב) לבקשה יצרף המבקש כל אלה:

(1) הצהרה המפרטת את השימוש המיועד של כלי הטיס;

(2) נתונים מספיקים, כגון צילומים, לזיהוי כלי הטיס;

(3) לאחר בדיקת כלי הטיס, כל מידע הנוגע לענין, כפי שימצא המנהל לנכון, והדרוש להגנת הציבור.

(ג) לגבי כלי טיס המיועד לעריכת נסיונות יפרט המבקש בבקשתו כל אלה:

(1) מטרת הנסיון;

(2) זמן מוערך, או מספר טיסות מוערך הדרוש לביצוע הנסיון;

(3) השטחים אשר מעליהם יבוצע הנסיון;

(4) שרטוטים בשלושה מבטים או צילומים בשלושה מבטים, עם מידות כלי הטיס; פרטים אלה אינם נדרשים, אם כלי הטיס הנדון מבוסס על כלי טיס שעליו הוצאה בעבר תעודת סוג, בתנאי שלא הוכנסו שינויים ניכרים בצורתו החיצונית.

86. (א) המנהל רשאי ליתן ליצרן כלי טיס, המייצר אותו בישראל, תעודת כושר טיסה לשימוש נסיוני לכלי טיס המיועד לסקר שווקים, תצוגה למטרת מכירות או הדרכת צוותי הלקוח.

תעודה לצרכי שיווק

(ב) המנהל רשאי ליתן תעודה לשימוש נסיוני ליצרן מנועי כלי טיס בשל כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג בקטגוריה "רגיל", "אקרובטי" או "תובלה", אשר יצרן המנועים שינה אותו בהתקינו בו מנועים השונים מהמקוריים אשר הוא מייצרם בישראל; כלי טיס זה יכול לשמש לסקר שווקים, תצוגת מכירות או הדרכת צוותי הלקוח.

(ג) נוסף לעמידה בדרישות תקנה 85 יעשה המבקש כל אלה:

(1) יקבע תכנית ביקורת ואחזקה לשמירת כושר אוריי מתמיד של כלי הטיס;

(2) יראה כי כלי הטיס הוטס לפחות במשך חמישים שעות, או, במקרה של כלי טיס שכבר ניתנה עליו תעודת סוג, והוכנסו בו שינויים, במשך לפחות חמש שעות.

סימן ה': הרשאה מיוחדת לטיסה

87. (א) המנהל רשאי ליתן הרשאה מיוחדת לטיסה על מנת לאפשר הטסת כלי טיס גם אם אין הוא עונה על כל הדרישות הישימות של כושר אוריי התקפות באותה עת בתנאי שהוא כשיר לטיסה בטוחה; הרשאה מיוחדת לטיסה לפי תקנה זו תינתן לשם ביצוע אחת הפעולות כלהלן בלבד:

הרשאה מיוחדת לטיסה

(1) הטסת כלי הטיס למקום שם יבוצעו בו תיקונים, שינויים או פעולות אחזקה, או למקום אחסון כלי הטיס;

(2) מסירת כלי הטיס לקונה המיועד או ייצואו;

(3) טיסת ניסוי של ייצור של כלי טיס חדש;

(4) פינוי כל כלי הטיס ממקום מסוכן;

(5) עריכת טיסת הדגמה לקונה מיועד בכלי טיס חדש שכבר עמד בדרישות טיסת הניסוי של הייצור;

תק' תשמ"ג-1983

- תק' תשע"ב-2012 (6) הפעלה של כלי טיס בלתי מאויש שהתקיימו בו דרישות ההוכחה ההנדסיות לכשירות אווירית כפי שהורה המנהל.
- (ב) (1) המנהל רשאי ליתן הרשאה מיוחדת לטיסה גם על מנת לאפשר הטסת כלי טיס במשקל העולה על משקל ההמראה המקסימלי הרשום בתעודת הסוג שלו לטיסה מעבר לטווח הרגיל מעל ים או יבשה כאשר לא קיימות אפשרויות נחיתה או תדלוק;
- (2) המשקל העודף אשר רשאי המנהל לאשר בהתאם לפיסקה (1) מוגבל לתוספת דלק, מיתקנים לנשיאת הדלק וציוד הניווט הדרוש לטיסה.
- תק' תשע"ב-2012 (ג) (1) המבקש הרשאה מיוחדת לטיסה לפי תקנות משנה (א) ו-(ב) יגיש למנהל בקשה באופן ובצורה שיוורה המנהל; הבקשה תכיל כל אלה:
- (א) מטרת הטיסה;
- (ב) הנתיב המוצע;
- (ג) צוות האויר הדרוש להפעלת כלי הטיס וציודו המיוחד;
- (ד) סטיות בכלי הטיס, אם קיימות, מדרישות כושר אוירי הישימות;
- (ה) כל ההגבלות אשר לדעת המבקש דרושות למען הפעלתו הבטוחה של כלי הטיס;
- (ו) כל מידע אחר אשר המנהל מוצא אותו לדרוש לקביעת ההגבלות התפעוליות.
- (2) המנהל רשאי לבצע או לדרוש מהמבקש לבצע בדיקות וניסויים מתאימים הדרושים לבטיחות הטיסה.
- תק' תשע"ב-2012 (ד) המנהל רשאי ליתן הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה, לכלי טיס בלתי מאויש שהתקיימו בו שני אלה:
- (1) דרישות ההוכחה ההנדסיות לכשירות אווירית כפי שהורה המנהל;
- (2) לפי בדיקת המנהל כלי הטיס במצב כשיר לפעולה בטוחה.
- (ה) בתקנה זו, "כלי טיס בלתי מאויש" – למעט בלון.
- תק' תשע"ז-2017

(המשך בעמ' 1/508)

88. (א) המנהל רשאי להוציא הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה למחזיק רישיון הפעלה אווירית לפי הפרק השנים עשר או לפי הפרק השלושה עשר לתקנות ההפעלה לגבי כלי טיס אשר עלול לא לעמוד בכל הדרישות הישימות של כושר אוירי אך הוא כשיר לטיסה בטוחה, למטרת הטסת כלי הטיס למקום שם יבוצעו פעולות אחזקה או שינויים.
- הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה
תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012
- (ב) הרשאה מיוחדת קבועה לטיסה הניתנת לפי תקנה זו תכלול תנאים והגבלות טיסה ותהווה חלק בלתי נפרד של המסמכים המבצעים המתאימים של מחזיק רישיון ההפעלה האווירית לפי הפרק השנים עשר או לפי הפרק השלושה עשר לתקנות ההפעלה.
- תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012

סימן ו': תעודת כושר טיסה זמנית

89. (א) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב' ליצרן כלי טיס שהוא אורח ישראלי או תושב קבוע בישראל בשל כלי הטיס שהוא מייצרו בישראל.
- כשירות לקבלת תעודה
- (ב) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' למחזיק רישיון הפעלה אווירית של כלי טיס בקטגוריה "תובלה", אם כלי הטיס עונה על אחת הדרישות האלה:
- 1) על כלי הטיס הנדון ניתנה תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' והתעודה תקפה, או התעודה תוקנה והתיקון תקף;
- 2) תעודת סוג על כלי הטיס הנדון אשר קדמה לה תעודת סוג זמנית מתאימה מטיפוס ב' תוקנה זמנית והתיקון תקף.
- (ג) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' ליצרן מנוע כלי טיס שהוא אורח ישראלי או תושב קבוע בישראל ואשר שינה כלי טיס בעל תעודת סוג בהתקינו בו מנוע שונה בעל תעודת סוג, אשר הוא מייצרו בישראל, אם על כלי הטיס הנדון ניתנה, לפני הכנסת השינוי בו, תעודת סוג בקטגוריה "רגיל" "שימושי", "אקרובטי" או "תובלה".
- תוקף התעודה
90. תעודת כושר טיסה זמנית תהא תקפה כל עוד לא הוחזרה, הוחלפה, הותלתה או בוטלה, וכל עוד תעודת הסוג הזמנית המתאימה, התיקון לתעודת הסוג הזמנית, או התיקון הזמני לתעודת הסוג תקפים וכל עוד לא צויין אחרת בגוף התעודה.
91. (א) לא יעביר אדם לאחר תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א'; העברת תעודה התעודה בטלה עם העברתה.

תק' תשע"ב-2012 (ב) תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' ניתנת להעברה למחזיק רישיון הפעלה אווירית הכשיר להגשת בקשה לתעודה בהתאם לתקנה 89(ב).

92. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' בשל כלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית מטיפוס א', אם נתמלאו כל אלה:

- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות המפורטות בתקנה 31(5) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שהוצאה עליו תעודת סוג זמנית לשימוש כללי;
- (2) היצרן מחזיק בתעודת סוג זמנית לכלי הטיס;
- (3) היצרן הגיש למנהל אישור כי כלי הטיס תואם את תכן הסוג המתאים לתעודת הסוג הזמנית ונמצא על ידו כשיר לטיסה בטוחה במסגרת ההגבלות הישימות;
- (4) היצרן ביצע בכלי הטיס חמש שעות טיסה לפחות;
- (5) קיים ספר-עזר זמני לטיסה בשביל כלי הטיס או מיסמך מתאים אחר ושלטים מתאימים המכילים את ההגבלות המפורטות בתקנה 31(5) ואת ההגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית לשימוש כללי.

93. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס ב' בשל כלי טיס אשר ניתנה עליו תעודת סוג זמנית מטיפוס ב', אם נתמלאו כל אלה:

- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב העושים אותו לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות המפורטות בתקנה 32(ג)(7) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית;
- (2) המבקש הראה כי ניתנה ליצרן תעודת סוג זמנית מטיפוס ב' על כלי הטיס;
- (3) המבקש הגיש למנהל אישור של היצרן כי כלי הטיס יוצר תחת מערכת פיקוח איכות שיש בה כדי לוודא כי כלי הטיס תואם את תכן הסוג המתאים לתעודת הסוג הזמנית;
- (4) המבקש הגיש אישור כי בדק את כלי הטיס ומצאו כשיר לטיסה בטוחה במסגרת ההגבלות הישימות;

- (5) היצרן ביצע בכלי הטיס חמש שעות טיסה לפחות;
- (6) קיים ספר-עזר זמני לטיסה המכיל את ההגבלות המפורטות בתקנה 32(ג)(7) וההגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית.
- תק' תשע"ב-2012
94. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה זמנית מטיפוס א' או מטיפוס ב' בשל כלי טיס אשר הוכנס בו תיקון זמני לתעודת הסוג, אם נתמלאו כל אלה:
- תעודה לפי תיקון לתעודת סוג
- (1) המנהל מצא כי אין בכלי הטיס כל תכונה, איפיון או מצב, לאחר שכלי הטיס שונה בהתאם לתיקון הזמני של תעודת הסוג, העושים את כלי הטיס לבלתי בטוח לכשיופעל בהתאם להגבלות הישימות המפורטות בתקנה 33(ג)(6) ובהתאם להגבלות התפעוליות לכלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית;
- (2) המבקש הראה כי השינוי בכלי הטיס בוצע תחת מערכת פיקוח איכות שיש בה כדי לוודא כי השינוי תואם את תעודת הסוג על תיקונה הזמני;
- (3) המבקש הגיש למנהל אישור כי מצא את כלי הטיס כשיר לטיסה בטוחה במסגרת ההגבלות הישימות;
- (4) היצרן ביצע בכלי הטיס חמש שעות טיסה לפחות;
- תק' תשע"ב-2012
- (5) קיים ספר-עזר זמני לטיסה, או מיסמך מתאים אחר, ושלטים מתאימים המכילים את ההגבלות המפורטות בתקנה 33(ג)(6) וההגבלות התפעוליות של כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג זמנית.
- תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012
- סימן ז': תעודת כושר טיסה למטוס זעיר
- 94א. (א) המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת כושר טיסה למטוס זעיר בשל כלי טיס שניתנה עליו תעודת סוג באותה קטגוריה, אם המנהל בדק ומצא כי המטוס הזעיר כשיר לפעולה בטוחה.
- תעודת כושר טיסה למטוס זעיר
תק' תשמ"ג-1983
תק' תשע"ב-2012
- (ב) המנהל רשאי ליתן למבקש לגבי כלי טיס מיובא תעודת כושר טיסה למטוס זעיר ראשונה אם התקיימו כל אלה:
- תק' תשע"ב-2012
- (1) ניתנה עליו תעודת סוג לפי תקנות 8 או 13;

(2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה;

(3) המנהל מצא כי כלי הטיס מתאים לתכן הסוג והוא במצב כשיר להפעלה בטוחה.

(1ב) המנהל רשאי ליתן תעודת כושר טיסה למטוס זעיר, אם נתקיימו בו כל אלה: תק' תשע"א-2010

(1) בעל המטוס הזעיר הגיש למנהל את כל המסמכים הדרושים להוכחה כי המטוס הזעיר שלגביו מבוקשת התעודה עונה על הדרישות הטכניות המפורטות להלן:

(א) משקל ההמראה המרבי שלו –

(1) אינו עולה על 1,320 ליברות (600 ק"ג) אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני היבשה;

(2) אינו עולה על 1,430 ליברות (650 ק"ג) אם הוא מיועד להמראה ונחיתה על פני מים;

(ב) מהירותו המרבית בטיסה אופקית עם כוח מנוע מרבי לטיסה ממושכת (Vh) בתנאים אטמוספריים סטנדרטיים בגובה פני הים, אינה עולה על 120 קשר (Cas) (138 מי"ש);

(ג) מהירות ההזדקרות שלו (Vs1) במשקל ההמראה המרבי ובמרכז הכובד הקריטי ביותר, אינה עולה על 45 קשר (Cas) (51 מי"ש);

(ד) הוא תוכנן לשאת לא יותר משני בני אדם לרבות הטייס;

(ה) הוא בעל מנוע בוכנה יחיד;

(ו) הוא בעל מדחף פסיעה קבועה או מתכוונת על פני הקרקע;

(ז) אם הוא בנוי עם תא טייס – תא הטייס שלו אינו מדוחס;

תק' תשע"ב-2012

(המשך בעמ' 509)

- (ח) אם הוא אינו מיועד להמראה ונחיתה על פני מים – הוא בעל כן-נסע שאינו מתקפל;
- (2) יצרן המטוס הזעיר הוא בעל אישור בתוקף מאת ה־FAA לייצר כלי טיס על פי התקן המוסכם;
- (3) אם כלי הטיס יוצר מחוץ לישראל –
- (א) הוא יוצר במדינה שיש לה הסכם כושר אווירי דו-צדדי עם ישראל או הסכם דומה אחר, או שכשירותו האווירית אושרה בידי מדינה כאמור;
- (ב) בעליו הוכיח למנהל כי כלי הטיס כשיר לקבל תעודת כושר טיסה במדינת הייצור שלו;
- (4) בעל המטוס הזעיר הגיש למנהל –
- (א) הצהרה מאת יצרן המטוס הזעיר המאשרת כי הוא נבנה בהתאם לתקן המוסכם ואת התאמתו לדרישות כושר אווירי, הכוללת את כל אלה:
- (1) זיהוי כלי הטיס על פי הסוג והדגם, מספרו הסידורי, מינו, מועד ייצורו והתקן המוסכם שבהתאם אליו נבנה (להלן – התקן המוסכם המסוים);
- (2) הצהרה כי כלי הטיס ממלא אחר תנאי התקן המוסכם המסוים;
- (3) הצהרה כי כלי הטיס מתאים לנתוני התכנון של היצרן, על פי מערכת אבטחת האיכות של היצרן, העומדת בתקן המוסכם המסוים;
- (4) הצהרה כי היצרן יעמיד לרשות כל המעוניין את המסמכים האלה, המתאימים לתקן המוסכם המסוים:
- (א) הוראות ההפעלה של כלי הטיס;
- (ב) נוהלי התחזוקה והביקורת של כלי הטיס;
- (ג) נוהלי הדרכת הטיסה בכלי הטיס;

(5) הצהרה כי היצרן ינטר בעיות בטיחות טיסה ויתקן באמצעות הפצת הוראות בטיחות לבעלי כלי הטיס שהוא ייצר, וקיום מערכת כשירות אווירית מתמשכת העומדת בתקן המוסכם המסוים;

(6) הצהרה כי היצרן יעניק גישה בלתי מוגבלת למיתקניו למנהל או למי שהוא הסמיך לעניין זה, לצורך בדיקה כי מתקיימים התנאים למתן תעודת כושר טיסה למטוס זעיר לפי תקנת משנה זו;

(7) הצהרה כי היצרן, בהתאם לנוהל מבחן קבלה לייצור (Production Acceptance Test Procedure) העומד בתקן המוסכם המסוים –

(א) ביצע לכלי הטיס ניסויי קרקע וטיסה;

(ב) מצא כי ביצועי כלי הטיס מספקים;

(ג) החליט כי כלי הטיס במצב המתאים להפעלה בטוחה;

(ב) הוראות יצרן באשר להפעלת כלי הטיס, לנוהלי התחזוקה והביקורת של כלי הטיס, ולהדרכת טיסה בכלי הטיס;

(5) המנהל בדק ומצא כי המטוס הזעיר כשיר להפעלה בטוחה.

(ג) המנהל רשאי לקבוע בתעודת כושר טיסה למטוס זעיר הגבלות ותנאי תפעול מיוחדים הדרושים, לדעתו, לפעולתו הבטוחה.

תק' תשע"ב-2012

(ד) בתקנה זו –

תק' תשע"א-2010

”מי”ש” – מייל יבשתי לשעה;

”FAA” – מינהל התעופה הפדרלי האמריקני;

”התקן המוסכם” (Consensus Standard) – תקן של האגודה האמריקנית לבדיקות וחומרים (ASTM - American Society for Testing and Materials) F 2245-04, לתיכון כלי טיס וביצועיו, לצידוד הנדרש בו, למערכות אבטחת איכות של יצרנו, לנוהלי בדיקות קבלה למוצרים, להוראות הפעלה, לנוהלי אחזקה ופיקוח, לזיהוי ותיעוד לתיקונים ושינויים גדולים בתכן כמשמעותם בתקנה 34(א)(2), ולנהלים לשמירה על כשירות אווירית מתמשכת, כפי שעודכן מזמן לזמן, שאישר המנהל ועותק ממנו

מופקד לעיון הציבור במשרד המנהל; הודעה על הפקדה כאמור תפורסם באתר האינטרנט של רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

פרק עשירי: תעודת יצרן חלקים

95. (א) לא ייצר אדם לשם שיווק חלקי חילוף או חלקים לביצוע שינוי למטרת התקנתם במוצר שהוצאה עליו תעודת סוג אלא אם הוא מייצרם בהתאם לתעודת יצרן חלקים שהוצאה בהתאם לתקנות אלה.
- (ב) הוראת תקנת משנה (א) לא תחול על אלה:
- (1) חלקים המיוצרים על פי תעודת סוג או תעודת ייצור;
  - (2) חלקים המיוצרים בידי הבעל או בידי המפעיל של מוצר והמיועדים לאחזקה או להכנסת שינוי במוצר שבבעלותו, כל עוד החלקים האמורים מיוצרים בהתאם לכללי כושר אוירי;
  - (3) חלקים סטנדרטיים, כגון ברגים ואומים, המתאימים למיפרטים ישראלים או בין-לאומיים מקובלים כגון תקן ישראלי, תקן S.A.E וכיוצא באלה;
  - (4) חלקים המיוצרים בהתאם לנוהל אפ"א.
- תק' תשע"ב-2012
96. המנהל רשאי ליתן למבקש תעודת יצרן חלקים אם התקיימו כל אלה:
- (1) המנהל מצא, לאחר בדיקת התכן וביצוע הניסויים והבדיקות הדרושים, כי התכן תואם את דרישות כללי כושר אוירי הישימות למוצר אשר בשבילו מיועד החלק;
  - (2) המבקש הצהיר כי הקים מערכת ביקורת ייצור כמפורט בתקנה 100.
- תק' תשע"ב-2012
97. לא יתן המנהל תעודת יצרן חלקים אם מפעל הייצור שבו מיוצרים החלקים נמצא מחוץ למדינת ישראל, אלא אם מצא שמקום הימצאו של המפעל לא יטיל מעמסת יתר בפקוח על מילוי אחר תקנות כושר אוירי.
- 97א. המנהל לא ייתן תעודת יצרן חלקים לשם ייצור חלק של כלי טיס מסוג שישראל אינה מדינת התכן שלו, אלא אם כן קיים הסכם בין מבקש תעודת יצרן החלקים ובין מחזיק תעודת הסוג, המקובל על המנהל ועל הרשות המוסמכת במדינת התכן, שלפיו –
- ייצור מחוץ לישראל
- תעודת יצרן חלקים כאשר ישראל אינה מדינת התכן
- תק' תשע"ב-2012

- (1) מובטחת למבקש תעודת יצרן החלקים נגישות מלאה לנתוני התכן המאושרים הנדרשים לייצור;
- (2) מוסדרת חלוקת אחריות בין מדינת התכן ובין מדינת הייצור בכל הנוגע לתכן, לייצור ולכשירות אווירית נמשכת של כלי הטיס.
98. בקשה לתעודה
- (1) זיהוי המוצר שבשבילו מיועד החלק;
- (2) שם האחראי לייצור החלק ומענו;
- (3) תכן החלק לרבות שרטוטים ומיפרטים המתארים את צורת החלק, מידע על מימדים, חמרים ותהליכי ייצור;
- (4) דו"חות ניסוי וחישובים הדרושים להראות שתכן החלק תואם את דרישות כללי כושר אווירי הישימות למוצר שבשבילו מיועד החלק, אלא אם המבקש הראה כי תכן החלק זהה לתכן חלק שניתנה עליו תעודת סוג; נרכש החלק על פי הסכם הרשאה, ימציא המבקש למנהל הוכחה על קיומו.
99. (א) המבקש יאפשר למנהל לבצע כל ניסוי או בדיקה הדרושים על מנת לוודא עמידה בדרישות כללי כושר אווירי הישימות.
- (ב) המבקש לא יגיש למנהל לשם בדיקה או ניסוי כל חלק בטרם השלים את ביצוע הבדיקות והניסויים הדרושים לקביעת כל אלה:
- (1) עמידה בדרישות כללי כושר אווירי הישימות;
- (2) התאמת החלקים, החמרים, תהליכי הייצור, שיטת המבנה והרכבה לשרטוטים ולמיפרטים שבתכן.
- (ג) המבקש לא יבצע בחלק כל שינוי במשך התקופה שבין השלמת הבדיקות, כאמור בתקנת משנה (ב)(2), ובין התאריך שבו יוגש החלק למנהל לבדיקות ולניסויים כאמור בתקנת משנה (א).
100. (א) המחזיק בתעודת יצרן חלקים לפי תקנות אלה יקים ויחזיק מערכת ביקורת ייצור אשר תוודא שכל חלק גמור תואם את נתוני התכן והוא כשיר להתקנה במוצר שעליו ניתנה תעודת סוג.
- (ב) מערכת ביקורת הייצור, כאמור בתקנת משנה (א), תבטיח קיום כל אלה:
- (1) חמרים נכנסים המיועדים לשימוש בחלקים גמורים תואמים את נתוני התכן;

תק' תשע"ב-2012

בדיקות וניסויים על ידי המנהל תק' תשע"ב-2012

תק' תשע"ב-2012

מערכת ביקורת ייצור

- (2) חמרים נכנסים וחלקים נרכשים או מתקבלים מקבלני משנה אשר תכונותיהם הפיזיות או הכימיות אינן ניתנות לקביעה מהירה ומדוייקת, מזוהים כהלכה;
- (3) חמרים פגיעים העלולים להינזק ולהישחת מוחסנים ומוגנים בצורה מתאימה;
- (4) תהליכים המשפיעים על איכות המוצר המוגמר או בטיחותו מבוצעים בהתאם למיפרטים או תקנים המקובלים בתעשייה תעופתית;
- (5) חלקים הנמצאים בייצור נבדקים להתאמתם לנתוני התכן בשלבי הייצור המתאימים לאותה בדיקה; שימוש בנהלי ביקורת איכות סטטיסטיים אפשרי כל עוד ניתן באמצעותם להגיע לרמת איכות מספקת של החלק הנבדק;
- (6) שרטוטי תכן מעודכנים נמצאים במקום לשימושם של סגל עובדי הייצור והביקורת;
- (7) שינויים גדולים לתכן היסודי מבוקרים ומאושרים לפני הכללתם בחלק הגמור;
- (8) חמרים, אבזרים ופריטים שנפסלו מופרדים ומסומנים בצורה שתמנע את שימושם בחלק הגמור;
- (9) מנוהלים רישומי ביקורת בידי היצרן; אלה מזוהים עם החלק הגמור, אם הדבר מעשי, ונשמרים במשך שנתיים לפחות.

101. לא יעביר אדם לאחר תעודת יצרן חלקים שהוצאה לפי תקנות אלה; איסור העברה התעודה בטלה עם העברתה.
102. תעודת יצרן חלקים תהא תקפה כל עוד לא הוחזרה, הותלתה או תוקף התעודה בוטלה.
103. המחזיק בתעודת יצרן חלקים שהוצאה לפי תקנות אלה יודיע למנהל, העתקת מען תוך עשרה ימים, על העתקת מקום ייצור החלקים.
104. המחזיק בתעודת יצרן חלקים יוודא כי כל חלק גמור תואם את נתוני חובת מחזיק התעודה להתקנה בהתקנה במוצר שניתנה עליו תעודת סוג.
105. אישור לשימוש תעופתי של חמרים, חלקים, תהליכים או ציוד תקופתי יכול שיבוצע כלהלן: אישור חמרים, חלקים, תהליכים וציוד

- (1) בהתאם לתעודת יצרן חלקים כמפורט בפרק זה ;
- (2) בהתאם ל"אפ"א ;
- (3) במסגרת תהליכי תעוד לצורך הוצאת תעודת סוג ; או
- (4) בכל דרך אחרת שיורה עליה המנהל.

תק' תשע"ב-2012

פרק אחד-עשר: אישור כושר אוירי ליצוא

106. (בוטלה). תק' תשע"ב-2012
107. (א) המנהל רשאי לתת אישור כושר אוירי למטרת ייצוא (בפרק זה – אישור) למוצר או לציוד תעופתי. מוצרים לייצוא תק' תשע"ב-2012
- (ב) אישור לכלי טיס יינתן בצורת תעודת כושר אוירי לייצוא, ואישור למנוע, למדחף או לציוד תעופתי יינתן בצורה של תג כושר אוירי לייצוא, באופן ובצורה שעליהם יורה המנהל.
- (ג) המנהל רשאי לתת אישור למוצר או לציוד תעופתי הנמצא מחוץ לישראל אם מצא כי אין מקום הימצאו מטיל על הרשות מעמסת יתר בפיקוח על דרישות כללי הכושר האווירי של המוצר או הציוד התעופתי האמור.
108. (א) המנהל רשאי לתת למבקש תעודת כושר אוירי לייצוא לכלי טיס אם המבקש הראה כי בכלי הטיס מתקיימות הדרישות המפורטות להלן: תק' תשע"ב-2012
- (1) בכלי טיס חדש או משומש שיוצר בישראל על פי הוראות הפרק השישי או השביעי, אחת מאלה:
- (א) הדרישות להוצאת תעודת כושר טיסה סטנדרטית כמפורט בתקנות 74, 75 או 77 ;
- (ב) הדרישות לתעודת כושר טיסה לכלי טיס בקטגוריה "מוגבל" כמפורט בתקנות 79 או 80 ;
- (2) בכלי טיס חדש או משומש שלא יוצר על פי הוראות הפרק השישי או השביעי – אם יש לו תעודת כושר טיסה סטנדרטית תקפה או תעודת כושר טיסה בקטגוריה "מוגבל" תקפה ;

(3) בכלי טיס שטרם הורכב וטרם עבר ניסויי טיסה – המבקש צירף לבקשתו הצהרה בכתב מטעם הרשות המוסמכת במדינה המייבאת, כי היא מוכנה לתת תוקף לתעודת כושר אווירי לייצוא שיוצא המנהל.

(ב) המנהל רשאי לפטור מבקש תעודת כושר אווירי לייצוא לכלי טיס מעמידה בדרישות תקנת משנה (א) אם הרשות המוסמכת במדינה המייבאת נתנה לכך את הסכמתה בכתב למנהל; הדרישות שמעמידה בהן ניתן פטור כאמור יירשמו בתעודה כחריגים.

(ג) תעודת כושר אווירי לייצוא אינה תעודת כושר טיסה ואין בה כדי להתיר את הפעלת כלי הטיס.

109. (א) המנהל רשאי לתת למבקש תג כושר אווירי לייצוא למנוע, אישור למנוע, מדחף או ציוד תעופתי תעופתי או ציוד תעופתי אם התקיימו כל אלה:
תק' תשע"ב-2012

(1) המבקש הראה כי המנוע, המדחף או הציוד התעופתי תואם את נתוני התכן שאושרו והוא כשיר להפעלה בטוחה;

(2) המנוע, המדחף או הציוד התעופתי, לפי העניין, מזוהה על ידי שם היצרן, מספר החלק והמספר הסידורי או סימון דומה אחר;

(3) במנוע, במדחף או בציוד התעופתי, לפי העניין, מתקיימות הדרישות המיוחדות של הרשות המוסמכת במדינה המייבאת.

(ב) המנהל רשאי לפטור מבקש תג כושר אווירי לייצוא למנוע, מדחף או ציוד תעופתי מעמידה בדרישות תקנת משנה (א) אם הרשות המוסמכת במדינה המייבאת נתנה לכך את הסכמתה בכתב למנהל; הדרישות שמעמידה בהן ניתן פטור כאמור יירשמו בתג כחריגים.

110. 111. 112. (בוטלו). תק' תשע"ב-2012

113. (א) המבקש אישור יגיש בקשה באופן ובצורה שיוורה המנהל. בקשה לאישור תק' תשע"ב-2012

(ב) המבקש יפרט בבקשה את פרטי כלי הטיס המנוע, המדחף או הציוד התעופתי שהאישור מבוקש לגביו, ואת כללי הכושר האווירי הישימים לרישוי כלי הטיס, המנוע, המדחף או הציוד התעופתי, ויצרן אליה מסמכים, הצהרות, רשימות, תרשימים שרטוטים ודוחות כפי שיוורה המנהל.

(ג) מבקש אישור יעמיד את כלי הטיס, המנוע, המדחף או הציוד התעופתי לביקורת ובדיקה של מפקח, במקום ובזמן המקובלים על המפקח, ויספק את כוח האדם והציוד הנדרשים לביצוע הביקורות והבדיקות הנדרשות.

תק' תשע"ב-2012 114. (בוטלה).

115. (א) יצואן המבקש לייצא מוצר או ציוד תעופתי – חובות יצואן תק' תשע"ב-2012

(1) ימציא לרשות המוסמכת של המדינה המייבאת את כל המסמכים הנדרשים על ידה;

(2) ישמור ויארוז כל מוצר או ציוד תעופתי באופן שיבטיח הגנה עליהם מפני שיתוך או נזק בעת המשלוח או האחסון, ויציין את תוקף השימור או האריזה;

(3) לעניין ייצוא כלי טיס – בגמר טיסת המסירה יסיר או יגרום להסרה של כל מיתקן זמני שהותקן בכלי טיס למטרת העברתו למדינה המייבאת ויחזיר את כלי הטיס לתצורתו המאושרת;

(4) ישיג את רישיונות המעבר, ככל שנדרשים, ממדינות החוץ הנוגעות בדבר לצורך תצוגת מכירות או טיסת ההעברה;

(5) עם העברת הבעלות על כלי הטיס לקונה ממדינת חוץ, או מיד אחריה יעשה את כל אלה:

(א) יודיע למנהל, את תאריך ביצוע העברת הבעלות, ואת שמו של הבעל החדש ומענו;

(ב) יחזיר למנהל את תעודת הרישום ואת תעודת כושר הטיסה;

(ג) ימציא הצהרה המאשרת כי סימני הלאומיות והרישום של ישראל הוסרו מכלי הטיס לפי תקנה 68 לתקנות הרישום.

(ב) יצואן רשאי שלא לקיים הוראה כמפורט בפסקאות (1) עד (4) של תקנת משנה (א), אם קיבל את אישור הרשות המוסמכת במדינה המייבאת לאי-קיום הוראה כאמור.

תק' תשע"ב-2012 116. ו-117. (בוטלו).

תק' תשל"ט-1979
תק' תשע"ב-2012

**פרק שנים-עשר: יבוא כלי טיס, מנועים, מדחפים, חמרים,
חלקים וציוד תעופתי**

118. (א) לא ייבא אדם כלי טיס שמבוקשת לגביו תעודת כושר טיסה לשימוש ניסיוני, אלא אם כן התקיימו שני אלה:

הגבלה על יבוא כלי טיס לשימוש ניסיוני
תק' תשע"ב-2012

- (1) ניתנה על כלי הטיס תעודת סוג לפי תקנות 8 או 13 ;
- (2) הרשות המוסמכת במדינה שבה כלי הטיס רשום או היה רשום לאחרונה, אישרה, באמצעות תעודת כושר טיסה לייצוא או מסמך מקביל לתעודת כושר טיסה לייצוא שאישר המנהל, כי כלי הטיס תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה.

(ב) תקנת משנה (א) לא תחול על כלי טיס –

- (1) שנבנה בידי חובב ;
- (2) שמיועד להפעלה ככלי טיס בלתי מאויש ;
- (3) שהחל לגביו הליך למתן תעודת סוג לפי תקנה 13 ;
- (4) שהוא מטוס זעיר שהוגשה לגביו בקשה לקבלת תעודת כושר טיסה לפי תקנה 94א(כ1).

118א. לא ייבא אדם מנוע או מדחף המיוצרים במדינת חוץ, אלא אם כן התקיימו כל אלה:

ייבוא מנוע של כלי טיס או מדחף של כלי טיס
תק' תשע"ב-2012

- (1) ניתנה עליו תעודת סוג מאת המנהל ;
- (2) הוא מסומן בסימון בולט לעין וקבוע הכולל, לפחות, את פרטי היצרן, הדגם ומספרו הסידורי הייחודי ;
- (3) המייבא הציג לפני המנהל תג כושר אווירי לייצוא שנתנה הרשות המוסמכת של מדינת החוץ או מסמך מקביל לתג כושר אווירי לייצוא שאישר המנהל, המאשר כי המנוע או המדחף הנדון –

- (א) תואם את תעודת הסוג והוא במצב כשיר לפעולה בטוחה ;
- (ב) עבר בדיקת תפעול סופית כנדרש על ידי היצרן.

119. (א) בתקנה זו, "פריט" – ציוד תעופתי, חלק כלי טיס, מנוע או מדחף, או חומר המיועד לשימוש תעופתי.

ייבוא ציוד תעופתי, חלק או חומר
תק' תשע"ב-2012

(ב) לא ייבא אדם פריט המיוצר במדינת חוץ, אלא אם כן התקיימו כל אלה:

(1) קיימים נהלים מוסכמים בין הרשות ובין הרשות המוסמכת באותה מדינת חוץ, לעניין קבלה של הפריט המיובא;
 (2) לעניין ייבוא ציוד תעופתי – אם נקבעו לגבי הציוד התעופתי מועדי החלפה, מועדי ביקורת או פעולת אחזקה אחרת בפרק מגבלות האחזקה בספרות האחזקה של יצרן כלי הטיס שבו הוא מיועד להיות מותקן או בהוראות אחרות לעניין כשירות אווירית נמשכת הנוגעות לאותו כלי טיס – הוא מסומן בסימון בולט וקבוע הכולל, לפחות, את פרטי היצרן, הדגם ומספרו הסידורי הייחודי;

(3) התקיים אחד מאלה:

(א) המייבא הציג לפני המנהל תג כושר אווירי לייצוא שנתנה הרשות המוסמכת של אותה מדינת חוץ או מסמך מקביל לתג כושר אווירי לייצוא שאישר המנהל לפי הנהלים המוסכמים כאמור בפסקה (1);

(ב) המייבא רכש או הזמין את הפריט מספק הרשום בספר הספקים, שהסמיך יצרן המייצר בישראל כלי טיס, חלקים או ציוד תעופתי, ובלבד שאותו יצרן מקיים מערכת פיקוח איכות שאישר המנהל, על המייבא ועל הספק כאמור.

פרק שלושה-עשר: הוראות כושר אוירי

120. ניתנה הוראת כושר אווירי לפי סעיף 69 לחוק, הדורשת שינויים בתעודת הסוג, ינהג המחזיק בתעודת הסוג כאמור בתקנה 37(א).

הוראת כושר אווירי הדורשת שינויים בתעודת הסוג תק' תשע"ב-2012

121. (בוטלה).

תק' תשע"ב-2012

פרק ארבעה-עשר: אישור פריט אוירונאוטי

122. בפרק זה –

הגדרות

"דרישות רמת ביצוע" – דרישות רמת ביצוע למתן אפ"א המפורטות במיפריט אפ"א או בדרישות רמת ביצוע המפורטות בתת-חלק O לחלק 21 ל-פ.א.ר.;

תק' תשע"ב-2012

"מיפריט אפ"א" – מיפריטים שנקבעו בהוראות מאת המנהל לענין

פרק זה;

- תק' תשע"ב-2012 "יצרן" – אדם אשר בידיו הפיקוח על התכנן ובקורת הטיב של הפריט המיוצר לפי אפ"א, או המיועד להיות מיוצר לפי אפ"א, לרבות על חלקי הפריט, ועל התהליכים או השירותים הקשורים בייצור; "פריט" – ציוד, מכשיר, חלק, אבזר, חומר וכיוצא באלה, המיועד לשימוש תעופתי;
- "שינוי זעיר" – שינוי שאינו שינוי גדול;
- תק' תשע"ב-2012 "שינוי גדול" – שינוי שהיקפו מצריך בדיקה מקיפה כדי להראות עמידה בדרישות מיפרטי אפ"א או המיפרט המתאים של תת-חלק O בחלק 21 ל-פ.א.ר.
123. לא יקבע אדם על פריט את האותיות אפ"א או ITSOA אלא אם קביעת אותיות אפ"א ותו אדם מחזיק באפ"א לגבי הפריט. תק' תשע"ב-2012
124. בקשה לאפ"א יגיש היצרן למנהל בצירוף מסמכים אלה:
- (1) הצהרת התאמה חתומה ביד היצרן המאשרת כי היצרן מילא אחר דרישות פרק זה וכי הפריט עומד בדרישות רמת ביצוע;
  - (2) עתקים של רשימת הנתונים הטכניים כנדרש במיפרט אפ"א המתאים או במיפרט המתאים בתת-חלק O בחלק 21 ל-פ.א.ר.;
  - (3) תיאור המערכת לפיקוח איכות העומדת לרשות היצרן כנדרש בתקנה 53. הגיש היצרן למנהל תיאור של מערכת פיקוח איכות בעת הגשת בקשה אחרת, יהא היצרן רשאי שלא לחזור על הפרטים שצויינו בו.
125. המנהל רשאי – סמכויות המנהל
- (1) ליתן ליצרן אפ"א לאחר שבדק את מפעל היצרן וכן את הבקשה והמסמכים שצורפו לה כאמור בתקנה 124 ומצא כי נתקיימו שניים מאלה:
    - (א) היצרן מילא אחר דרישות פרק זה ודרישות רמת ביצוע;
    - (ב) לרשות היצרן עומד מערך של ארגון וייצור המאפשר לו לייצר פריטים זהים לפריט שעליו הוגשה הבקשה לקבלת אפ"א;

- (2) לדרוש מהיצרן להמציא לו, תוך 30 יום מתאריך הדרישה, מידע נוסף הדרוש, להנחת דעתו של המנהל, כדי להראות עמידה בדרישות פרק זה;
- (3) לסרב ליתן ליצרן אפ"א אם מצא כי הוא לא ממלא אחר הדרישות המפורטות בפסקאות (1) ו-(2);
- (4) לבטל, בהודעה בכתב, אפ"א שניתן לפי פרק זה, ליצרן אשר קבע סימן אפ"א בפריט שאינו עונה על דרישות פרק זה ודרישות רמת ביצוע.

126. רואים אפ"א כמכיל מיפרטי אפ"א או מיפרטי תת-חלק O בחלק 21 ל-פ.א.ר. המתאימים לפי העניין וכן המיפרטים הטכניים המתאימים בפרסומים אחרים המאזכרים בהם.

אישור פריט
אווירונטי
תק' תשע"ב-2012

127. פריט מיובא שנקבע בו סימן TSO או סימן שהכיר בו המנהל כשווה ערך, באישור הרשות המוסמכת במדינה שעמה יש נהלים מוסכמים כאמור בתקנה 119(ב)(1), יראו כפריט שיוצר לפי אפ"א.

פריט אווירונטי
מיובא
תק' תשע"ב-2012

128. יצרן המייצר פריט אשר ניתן עליו אפ"א ימלא אחר כל אלה:

חובות יצרן
המחזיק באפ"א

- (1) ייצר את הפריט בהתאם לדרישות פרק זה ולדרישות רמת ביצוע;
- (2) יבצע את כל הניסויים והבדיקות הדרושים ויקיים מערכת פיקוח איכות המבטיחה שהפריט המיוצר עומד בדרישות פסקה (1) והינו כשיר לפעולה בטוחה;
- (3) יכין ויקיים בשל כל דגם של כל פריט אשר הוצא עליו אפ"א תיק שוטף הכולל את כל הנתונים הטכניים והרישומים כאמור בתקנה 132;
- (4) יקבע בצורה ברורה ובת-קיימא על כל פריט אשר אפ"א חל עליו את הפרטים כלהלן:
- (א) שם היצרן ומענו;
- (ב) שם, סוג או סימון המודל של הפריט;
- (ג) משקלו של הפריט בדרגת דיוק של ± 0.1 קילוגרם או $\pm 3\%$, לפי הגדול מהם, אך בתנאי שהסטיה לא תהיה גדולה מ- ± 5 ק"ג;
- (ד) המספר הסידורי של הפריט, או תאריך ייצורו, או שניהם יחד;

- 2012-ב-תק' תשע"ב-אפ"א (ה) אותיות אפ"א ולצידן מספרו הסידורי של האפ"א שנקבע במיפריטי אפ"א.
129. כל יצרן המבקש אישור לסטות מכל פרט של רמת ביצוע הנדרש במיפריטי אפ"א המתאים או בתת-חלק O בחלק 21 ל-פ.א.ר. יגיש למנהל בקשה ויוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי הסטייה מפורצה על ידי תכונות או סגולות תכן אחרות המבטיחות רמת בטיחות שאינה פחותה מזו של הדרישה המקורית.
130. (א) יצרן המייצר פריט לפי אפ"א רשאי לבצע שינוי זעיר ללא אישור המנהל.
(ב) ביצע יצרן שינוי זעיר, ישלח למנהל את הנתונים הנדרשים בהתאם לתקנה 124, כפי ששונו.
(ג) ציון הדגם המקורי לא ישתנה עקב ביצוע שינוי זעיר.
131. (א) לא יבצע יצרן שינוי גדול אלא אם הגיש בקשה חדשה לאישור השינוי.
(ב) הוראות תקנה 124 יחולו על הגשת בקשה לביצוע שינוי גדול, בשינויים המחוייבים.
(ג) שינוי גדול שאושר מחייב שינוי ציון מתאים בציון דגם הפריט או סוגו.
132. (א) יצרן המייצר פריט לפי אפ"א ישמור במפעלו, בשל כל פריט שהוא מייצר לפי אפ"א:
(1) תיק הכולל את כל המסמכים של הנתונים הטכניים התקפים עבור כל סוג או דגם של פריט, לרבות שרטוטי תכן ומיפריטים;
(2) מסמכים המעידים כי כל הבקורות והניסויים הדרושים להוכחת כשרו האוירי של כל פריט בודד בוצעו ונרכשו כהלכה.
133. יצרן המייצר פריט לפי אפ"א יאפשר למנהל, לפי דרישתו, לערוך בקורת על ידי המנהל
- (1) בדיקת כל פריט בודד;
  - (2) בדיקה של מערכת פיקוח האיכות של היצרן;
  - (3) בדיקת מיתקני הייצור והבדיקה של היצרן;

(4) בדיקת תיקים של נתונים טכניים של הפריט.

134. (א) יצרן המחזיק באפ"א ידווח על כל תקלה, פעולה בלתי תקינה או ליקוי בכל פריט בודד אשר בגינו הוא מחזיק באפ"א, אשר גרמו או עלולים היו לגרום לאחד הארועים המפורטים בתקנה 64(ב); היצרן יהיה פטור מחובת הדיווח אם נתמלאו התנאים המפורטים בתקנה 65; נוהל הדיווח יהיה בהתאם לתקנה 66.

דיווח תקלות

(ב) נתגלה בדו"ח חקירה של תאונה או תקרית, או בדו"ח על ליקויים בשרות כי פריט המיוצר לפי אפ"א אינו בטוח לשירות, בגלל פגם בייצור או בתכן, ימסור היצרן למנהל לפי דרישתו של המנהל דו"ח על תוצאות החקירה ועל כל פעולה שננקטה על ידי היצרן או הצעה של פעולה שיש בדעתו לנקוט בה לשם תיקון הפגם; אם דרושה פעולה לתיקון הפגם בפריטים הקיימים מאותו סוג, ימציא היצרן למנהל את הנתונים הדרושים לשם הוצאת הוראת כושר אוירי מתאימה.

135. (א) אפ"א יהא תקף כל עוד לא הוחזר למנהל או בוטל בידו.
(ב) לא יעביר אדם לאחר אישור פריט אוירונוטי; אישור שהועבר בטל.

תוקף אפ"א ואיסור העברתו

פרק חמשה-עשר: הוראות שונות

תק' תשע"ב-2012 136. עד 138. (בוטלו).

תק' תשע"ב-2012 138א. (בוטלה).

139. לתקנות אלה ייקרא "תקנות הטיס (נהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם)", תשל"ז-1977."

השם

תוספת

תק' תשע"ב-2012

(תקנה 1, פסקה (3) בהגדרה "כללי כושר אוירי")

1. בכל מקום בחלקים 23 עד 35 לפ.א.ר שנאמר FAA תהיה משמעות מונח זה הרשות, למעט במקומות המפורטים להלן, שבהם תהיה משמעותו המשמעות המקורית:

א. בכל הפניה למסמך של ה-FAA שנוסחה: "Doc.No. FAA-[xxx]" או "DOT/FAA/[xxx]";

ב. בכל הפניה לתיק של ה-FAA שנוסחה: "Docket.No. FAA-[xxxx]";

522 (מעודכן ל-18.6.2017) חוקי מדינת ישראל

ג. בחלק 25 לפאר, בסעיפים המפורטים להלן:

(1) בסעיף 25.5 בביטויים –

"at FAA, Transport Airplane Directorate, (א)
Aircraft Certification Service, 1601 Lind Avenue,
; "SW., Renton, Washington 98057-3356

"http://www.fire.tc.faa.gov/systems/fuel tank/ (ב)
; "FTFAM.stm

(2) בסעיף 25.795 בכתובת FAA Transport Airplane
Directorate, 1601 Lind Avenue. SW., Renton, Washington
; "98055

(3) בתוספת F, בחלק II, בסעיף (d)(2)(iv), בהפניה למסמך:
"FAA published reports pertinent to this type of burner
are: (1) Powerplant Engineering Report No. 3A, Standard
Fire Test Apparatus and Procedure for Flexible Hose
; "Assemblies, dated March 1978

(4) בתוספת F, בחלק III, בסעיף (d)(2)(iv), בהפניה
למסמך: "The basic burner is described in FAA Powerplant
Engineering Report No. 3A, Standard Fire Test Apparatus
and Procedure for Flexible Hose Assemblies, dated March
; "1978

ד. בחלק 27 לפאר, בסעיף 27.685(d)(4), בכתובת, "at the FAA,
Rotorcraft Standards Staff, 4400 Blue Mount Road, Fort Worth,
Texas"

2. בכל מקום בחלקים 23 עד 35 לפ.א.ר. שנאמר "the Administrator"
תהיה משמעותו המנהל.

3. בכל מקום בחלקים 23 עד 35 לפאר שנאמר "Transport Airplane
Directorate" תהיה משמעותו אגף כושר אווירי ברשות, למעט
במקומות המפורטים להלן, שבהם תהיה משמעותו המשמעות
המקורית:

א. בחלק 25 לפ.א.ר, בסעיף 25.5, כאמור בפרט 1(ג)(1);

ב. בחלק 25 לפאר, בסעיף 25.795, כאמור בפרט 1(ג)(2).

4. בחלק 23 לפאר, בסעיף 23.2(a), יראו את המונח "the United
States" כאילו נאמר ישראל.

5. בכל מקום בחלק 25 לפ.א.ר שנאמר "FAA Aircraft Certification Office" או "the responsible FAA Aircraft Certification Office" תהיה משמעותם אגף כושר אווירי ברשות.
6. בכל מקום בחלק 26 לפ.א.ר שנאמר "FAA Oversight Office" תהיה משמעותו אגף כושר אווירי ברשות.
7. בחלק 26 לפ.א.ר, בסעיף 26.3 אין ההגדרה "FAA Oversight Office" מאומצת.
8. ההפניה לחלק 43 לפאר לסעיף 43.16, וההפניה לחלק 91 לפאר לסעיף 91.403, במקומות המנויים להלן תהיה משמעותן הפניה לתקנה 126 לתקנות ההפעלה:
- (א) בתוספת G בחלק 23 לפ.א.ר, סעיף 23.4 ;
- (ב) בתוספת H בחלק 25 לפ.א.ר, סעיף 25.4 ;
- (ג) בתוספת A בחלק 27 לפ.א.ר, סעיף 27.4 ;
- (ד) בתוספת A בחלק 29 לפ.א.ר, סעיף 29.4 ;
- (ה) בתוספת A בחלק 31 לפ.א.ר, סעיף 31.4 ;
- (ו) בתוספת A לחלק 33 לפ.א.ר, סעיף 33.4(a)(2).

גד יעקבי
שר התחבורה

כ"ה באדר תשל"ז (15 במרס 1977)